

OSREDNJA KOROŠKA KNJITZNICA

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

arhiv

GLA

LESNA SLOVENJ GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO XX — ŠTEVILKA 4

APRIL 1987

POŠTINA PLAČANA

10 LET OKTETA LESNE

Ob vsakem jubileju se z mislimi ozreš na prehojeno pot, pri nas bi lahko rekli na prepeto pot. Deset let skupnega dela v tako mali pevski skupini kot je oktet, predstavlja že kar dolgo dobo, še posebej danes, ko je težko najti zanesenjake, kateri bi bili pripravljeni žrtvovati ure in dneve prostega časa za uresničevanje svojega kulturnega poslanstva.

Četudi se v desetih letih zgodi marsikaj, ostanejo le spomini na lepe trenutke, ki pa jih je bilo veliko. Od prvega srečanja v gostišču »Murko«, jeseni leta 1977, smo imeli več sto nastopov širom Slovenije. Še zlasti nepozabna so bila naša gostovanja pri zdomcih v Švici. Šele v tujini lahko občutiš, koliko človeku pomeni lepa domača narodna pesem. Zaveš se svojih korenin, pripadnosti svojemu narodu, domovini.

V občini ni delovnega kolektiva, ne dvorane v krajevni skupnosti, kjer ne bi prepevali. S tem smo vsekakor izpolnili svoje glavno poslanstvo, približali smo pesem našemu delovnemu človeku in občanu. Sprva smo delovali pod imenom »Oktet Korotan«, leta 1980 pa smo se zaradi finančnih težav in predvsem velike pripravljenosti delavcev Lesne preimenovali v »Oktet LESNA«. Ta skoraj 3000 članski kolektiv nam je bil v teh letih v veliko moralno in finančno podporo tako, da smo lahko dosledno uresničevali svoje naloge.

Največje umetniške uspehe pa smo oktetovci doživeli v okviru zbora »Lesarji Slovenije«. V sodelovanju s še štiri- mi okteti lesarskih delovnih kolektivov

in sicer KLI Logatec, Javor Pivka, Marles Maribor in TRO Prevalje smo posneli veliko ploščo in kaseto pri Založbi kaset in plošč RTV Ljubljana. Snemanje smo izvedli skupaj s pihalnim orkestrom ljubljanskega armadnega območja. Na mednarodnem pevskem tekmovanju v Gorici smo lesarji zasedli tretje mesto, leta 1984 pa smo dobili srebrni znak mesta Maribor na srečanju »Naša pesem«. V lesarski družini prepevamo že od leta 1980. Ko brskamo po mozai- ku naše pevske aktivnosti, ne smemo pozabiti na fante, ki so prepevali z nami. To so bili Konečnik Jože, Štern Dar- ko, Matvoz Ivan. Naloge in obveznosti so jih odtegnile drugam, toda vedno bo- do ostali sestavni del oktetove pevske ustvarjalnosti v teh desetih letih.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Oktetu Lesna ob njegovi desetletnici

Bogastvo sveta okrog Uršlje gore in Pece niso samo sončne senožeči, sanjavi gozdovi, ni le žlahten les ali plemenito jeklo: njegovo bogastvo so predvsem ljudje — ljudje v sožitju s svojo goro in zemljo okrog nje, z naravo, z vsem tistim, kar je lepo, ljudje z ljubeznijo in spoštovanjem v srcih.

Samo v njih se je lahko rodila tenkočutna in mehko ubrana pesem — koroška pesem. Kot neusahljiv vir je vzkipela iz njih, da bi jih dvigovala, da bi jih dvignila. Bila jim je pogosto največja moč, zmeraj pa najzvestejši spremljevalec — ob dobrem in zlem, ob rojstvu in smr- ti.

Postala je del njih in nam dediščina. Dolžni smo, da jo ohranjamo in gojimo, da bi tudi danes žlahtnila nas in naše odnose, nas opogumljala in družila.

MIJA HORVAT

CILJI IN PLANIRANI REZULTATI V LETU 1987

I. UVODNA DOLOČILA IN CILJI DO

V plan delovne organizacije za leto 1987 smo vgradili usmeritve in cilje »skupnih temeljev plana DO za srednjeročno obdobje 1986–1990« ter usmeritve že sprejete poslovne politike za leto 1987. V planu je upoštevana trenutna veljavna zakonodaja in notranji akti DO. Če se bodo pogoji poslovanja med letom spremenili, bomo izdelali rebalans plana. Vrednostni plan smo pripravili na osnovi zatečenih cenovnih razmerij — brez vgrajene inflacije, zato bomo vrednostne plene kvartalno korigirali glede na cenovno gibanje in uradno ugotovljeno inflacijo.

Plan delovne organizacije izhaja iz planov temeljnih organizacij in iz skupnih ciljev vseh TOZD oz. TOK v delovni organizaciji. Za TOZD Nova oprema in TOZD Blagovni promet so v planu delovne organizacije upoštevani začasni plani, ki veljajo do sprejetja sanacijskih programov za ta dva tozda.

Osnovni cilji delovne organizacije v letu 1987 so cilji iz skupnih temeljev plana DO za srednjeročno obdobje 1986–1990 in cilji poslovne politike za leto 1987.

Skozi vse leto bomo poslovanje usmerjali tako, da bomo zagotavljali:

— pozitivno poslovanje vseh TOZD in TOK v taki višini, da bodo doseženi vsaj ekonomski učinki podskupin dejavnosti, v katere spadajo posamezni tozdi. Da bomo dosegali to usmeritev, bomo do konca meseca aprila izdelali sanacijske programe TOZD Nove opreme ter TOZD Blagovnega prome-

ta in ukrepe za odpravo motenj TOZD TP Prevalje. Ob periodičnih obračunih bomo analizirali rezultate poslovanja vseh TOZD in jih primerjali s sorodnimi delovnimi organizacijami. Pri eventuelnih odstopanjih bomo primerno ukrepali,

— povečano produktivnost dela v obeh panogah, v gozdarski dejavnosti za 1 %, v žagarski proizvodnji za 2 % in finalnih TOZD za 3 %. Da bomo dosegali tako produktivnost, moramo operativne plene TOZD usklajevati s ciljem doseganja planirane proizvodnje celotne delovne organizacije.

V gozdarski dejavnosti moramo uporabljati dogovorjene normative po panožnem sporazumu za sečnjo, izdelavo, spravilo in prevoz gozdnih sortimentov, v lesarski dejavnosti pa moramo z boljšo organizacijo dela in z boljšo pripravo proizvodnje skrajšati tehnološke zastoje,

— znižanje zaloga gotovih izdelkov na optimalno višino in tekočo proizvodnjo prilagojeno potrebam tržišča z delnim prestrukturiranjem proizvodnje v finalnih TOZD, z opustitvijo nerentabilnih proizvodov in z uvajanjem novih izdelkov v manjših serijah ter višje stopnje predelave, ki so tržno perspektivnejši tako za domači kot tuji trg. Obseg prodaje bomo lahko povečali s širitvijo lastne trgovske mreže, s prodajo franko vgrajeno in ustrezno ekonomsko propagando,

— večjo poslovno uspešnost vseh TOZD in s tem celotne delovne organizacije. To bomo dosegali z racionalizacijo poslovanja — s prehodom na skupni žiro račun delovne organizacije, z boljšo izrabo materialov ter gospodarnejšim odnosom do vseh stroškov, s povezovanjem strokovnih kadrov za doseganje skupnih ciljev, z upoštevanjem razvojno raziskovalnega dela in z spodbujanjem organizirane množične inventivne dejavnosti, ki mora postati zavestna naravnost in odnos do gospodarjenja pri čim širšem krogu naših delavcev.

(Nadaljevanje s I. strani)

V OKTETU POJEJO

ADI PRIMOŽIČ — prvi tenor
FRANJO MURKO — prvi tenor
BOŽO ZEMLJIČ — drugi tenor
MATJAŽ ZANOŠKAR — drugi tenor
BRANKO DOLINŠEK — bariton
MIHA PUŠNIK — bariton
SAŠO DOLINŠEK — bas
KARLI PRUŠ — bas
TONE GAŠPER — umetniški vodja

Jubilejni koncert okteta Lesna je bil 20. 3. 1987 na Šolskem centru Edvarda Kardelja v Slovenj Gradcu. Kljub slabemu vremenu se je koncerta udeležilo presenetljivo veliko ljudi. Z navdušenjem so spremljali izvedbo pesmi iz vseh obdobj: od renesanse, pravoslavne liturgije, do koroških narodnih pesmi, ki jih je oktet zapel v drugem delu koncerta.

Kot je ob takih priložnostih naveda, so tudi tokrat predstavniki prijateljskih pevskih skupin čestitali oktetu ob jubileju ter mu izročili darila. Pevska zveza Slovenije je podelila posameznim pevcem srebrne in zlate Gallusove značke, občinska konferenca SZDL Slovenj Gradec pa plaketo.

TOZD TP Prevalje,

II. PLAN PROIZVODNJE

Gozdarska dejavnost

Letni plan gozdarstva je sestavljen na osnovi območnega gozdnogospodarskega načrta brez upoštevanja predvidenih sprememb sečenj kot posledica umiranja gozdov po emisijah.

Planiran obseg blagovne proizvodnje je 240140 m³ iglavcev in 18420 m³ listavcev, kar je za 2,2 % več od doseženega obsega v letu 1986. Blagovna proizvodnja iglavcev je na nivoju preteklega leta, povečano blagovno proizvodnjo planiramo le pri listavcih in to v obeh sektorjih lastništva. V skupni blagovni proizvodnji predstavlja družbeni sektor 46,6% delež in zasebni sektor 53,6% delež.

Preko mehaniziranih skladišč bomo manipulirali 84 % vse blagovne proizvodnje iglavcev. V okviru delovne organizacije bomo za nadaljnjo predelavo porabili 78 % iglavcev in 34 % listavcev.

Obseg gozdnogojitvenih vlaganj v enostavno in razširjeno gozdnobiološko reprodukcijo planiramo z 20510 delovnimi dnevi, kar je za 1 % več od vlaganj v preteklem letu. Težišče gozdnogojitvenih vlaganj bo na negi gozdov.

Pri urejanju gozdov bomo izvajali terenska ureditvena dela GGE Dravograd na površini 5977 ha. V kabinetskem delu bomo izdelali gozdnogospodarska načrta za GGE Pohorje in GGE Plešivec.

Strojno spravilo gozdnih sortimentov bomo opravljali z lastno mehanizacijo. Prevoze gozdnih sortimentov pa bo opravljal TOZD Transport in servisi. Prav tako bo ta TOZD opravljal vzdrževanje pravilne mehanizacije in druge opreme za celotno gozdarsko dejavnost ter lastnike gozdov.

Investicije in investicijsko vzdrževanje na področju nizkih gradenj bo izvajal pretežno TOZD Gradnje. Na področju rednega vzdrževanja gozdnih prometnic se bomo med letom dogovarjali o delitvi dela med TOZD in TOK gozdarstva in TOZD Gradnje.

Tudi v letu 1987 bomo gospodarjenje z gozdovi usmerjali tako, da bomo zagotavljali trajnost vseh funkcij gozdov in krepili večnamensko vlogo gozda. Skrbeli bomo za kontinuirano proizvodnjo med letom in za skrajšanje proizvodnega ciklusa od poseka do predelave lesa. V ta namen bomo izdelovali operativne plane v družbenem in zasebnem sektorju in jih usklajevali s ciljem planiranega dohodka in planirane proizvodnje celotne delovne organizacije. V gozdarski proizvodnji bomo skrbeli za tehnološki napredek pri sečnji in spravilu lesa, kar bomo dosegali z uvajanjem sodobnih tehnologij, z uvedbo dogovorjenih normativov in z uveljavljanjem sečno-spravičnih skupin. Ukrepi bomo proti onesnaževanju okolja in se zavzemali za preprečevanje umiranja gozdov.

Lesarska dejavnost

Letni plan lesarske proizvodnje temelji na možnosti prodaje ob znižanju zaloga gotovih izdelkov, nabave in proizvodnih zmogljivosti. Planiran obseg proizvodnje je za 3,17 % večji od dosežene proizvodnje v preteklem letu.

Pri žagarski proizvodnji planiramo razrez hlodovine na osnovi 1800 m³ iglavcev, kar je dogovorjeno z gozdarsko dejavnostjo. Dobave na žage so planirane za 2 % večje od realiziranih dobav v preteklem letu. Poprečni izkoristek hlodovine pri žaganju planiramo v višini 66,09 %, kar je na nivoju doseženega v preteklem letu. Pri takem izkoristku planiramo proizvodnjo 77975 m³ žaganega lesa, ki ga bomo 41 % porabili v delovni organizaciji, 5 % izvozili in 54 % prodali na domačem trgu.

V letošnjem letu bomo tehnologijo žaganja bolj prilagodili namenskemu narezu za potrebe finalne proizvodnje. Večjo pozornost bomo namenili strokovni manipulaciji in sortiranju žaganega lesa, saj lahko na ta način izboljšamo kvaliteto in integralni izkoristek lesne surovine.

V letu 1987 bomo dokončali razvojno raziskovalno študijo (Optimalni razvoj žagarske proizvodnje v DO Lesni, ki bo nakazala perspektivne rešitve nadaljnjega razvoja žagarstva v naši DO).

V TOZD TIP Otiški vrh in TOZD TP Pameče planiramo proizvodnjo na nivoju preteklega leta (v TIP Otiški vrh zaradi

podaljšane remonta ob izvedbi investicije, v TP Pamečah pa zaradi omejene prodaje podbojev in planiranega znižanja zaloga gotovih proizvodov). V TP Prevaljah načrtujemo za 7,7 % večjo proizvodnjo od dosežene v preteklem letu, to pa predvsem na račun povečanega deleža vratnih kril višje stopnje obdelave (barvni in stilni program). V TSP Radljah planiramo za 2 % večjo proizvodnjo in to izključno na osnovnem proizvodnem programu, to je izolir oknih. V TOZD Nova oprema načrtujemo v začasnem planu 7,6 % večjo proizvodnjo od leta 1986. V planih finalnih TOZD so upoštevane preusmeritve proizvodnih programov in sicer opuščanje zastarelih in nerentabilnih proizvodov in uvajanje novih tržno zanimivejših programov (barvni program vratnih kril in podbojev, novi tipi sedežnih garnitur, masivno pohištvo ARNE, iverne plošče brez prostega formaldehida ...).

V lesarski dejavnosti bomo prioriteto skrbeli za doseganje programskih in tehnoloških ciljev, za izboljšano kvaliteto izdelkov, za proizvodnjo, prilagojeno zahtevam tržišča, za izboljšanje mehansko fizikalnih lastnosti, konstrukcij in oblik izdelkov ter za racionalnejšo uporabo vseh surovin, materialov in energije. Mesečno bomo usklajevali proizvodne plane s prodajnimi plani in v največji možni meri proizvajali za znana kupca.

Tudi v letu 1987 bomo nadaljevali s pospeševanjem inventivne dejavnosti tako, da bomo imeli na vsakih 10 zaposlenih en inventivni predlog, da bomo 5 % dohodka lesarstva ustvarili z učinki inovacij in da bomo v strukturi inventivnih predlogov imeli 70 % koristnih predlogov, 25 % tehničnih izboljšav ter 5 % izumov in patentov.

III. PLAN TRŽENJA

V letu 1987 pričakujemo težji plasma naših izdelkov na domači trg kot v preteklem letu. Povpraševanje bo nižje od ponudbe, ker visoka inflacija negativno vpliva na varčevanje prebivalstva. Nizko razvito varčevanje pa je neugodno za izdelke trajne potrošnje, kamor spada večina naših proizvodov. Dodatni negativni učinki bodo še zaradi predvidene revalorizacije kreditov in ostrejših omejitev pri porabi sredstev za stanovanjsko gradnjo.

Cilje prodaje na domačem trgu bomo usmerjali v:

- povečanje tržnega deleža za večino izdelkov
- v spremembo strukture kupcev (prehod v višji cenovni razred)

— povečanje obsega prodaje preko lastnih prodajal in preko prodajnega inženiringa, ker si bomo s tem zagotovili bolj samostojno in neodvisno politiko plasmaja.

Planiramo spremenjeno strukturo plasmaja glede na prodajne poti. Povečujemo delež prodaje preko lastnih prodajal (iz 12 % deleža v letu 1986 na 14 % delež) in prodajnega inženiringa (iz 4 % deleža na 6 % delež) ter zmanjšanje deleža prodaje preko tuje prodajne mreže (iz 44 % na 42 %) in delež direktnih potrošnikov (iz 40 % na 38 %).

Prodajo bomo pospeševali tudi z ustrezno ekonomsko propagando, za katero bomo združevali sredstva na nivoju DO v višini 1,14 % bruto dohodka oz. 212 mio din.

Prodajne pogoje in cene bomo usklajevali s sorodnimi delovnimi organizacijami.

Na področju nabave bomo poskrbeli za nemoteno in kvalitetno oskrbo TOZD, pri čemer bomo dajali večji poudarek:

- poznavanju ponudnika blaga, analizirali bomo ponudnike glede kvalitete, cenovnih pogojev, dobavnih rokov, načina plačila, solidnosti pri dobavah i perspektive za dolgoročno sodelovanje,
- poznavanju tehničnih, funkcionalnih in ekonomskih lastnosti blaga,
- optimalnim zalagam surovin in repromaterialom,
- stroškovno racionalni nabavi,
- izboljšani evidenci zaloga in cen materialov.

IV. PLAN IZVOZA IN UVOZA

S poslovno politiko za letošnje leto smo si postavili cilj doseči izvoz v višini 10 mio, ker pa tega cilja preko planov

TOZD nismo mogli v celoti zagotoviti, ga planiramo samo v višini 8909.378 \$, kar je za 69 % več od doseženega v preteklem letu. Delež izvoza v celotnem prihodku delovne organizacije bo ostal enak kot smo ga dosegali v preteklem letu to je 6,6 %. Izvoz žal še vedno ni dohodkovno zanimiv, saj planiramo 40 % izpad dohodka od lastne cene vseh izvoženih izdelkov, po cenah iz meseca decembra je vrednostni izpad 3.318 mio din.

Tudi v letu 1987 bomo zbirali devize na nivoju delovne organizacije in bomo za nadomestilo porabe deviznih sredstev izvoznikom pokrivali izpad dohodka v višini 70 % dinarske vrednosti porabljenih deviznih sredstev (izjeme opredeljene v poslovni politiki).

Za leto 1987 planiramo 4.937.547 \$ porabe deviznih sredstev, kar je za 29 % več od preteklega leta. Poraba deviznih sredstev je planirana višja zaradi predvidenega uvoza opreme (978.400 \$), odplačil inozemskih kreditov (862.383 \$) in plačilo leasinga (472.669 \$). Planirana pokritost uvoza z izvozom je ugodnejša kot v preteklem letu, saj jo planiramo 2,5, medtem ko je bilo doseženega v preteklem letu 1,9. Celotno devizno poslovanje planiramo na konvertibilnem področju.

V. PLANIRAN FINANČNI REZULTAT DO

Pri planiranju finančnega rezultata smo izhajali iz zatečenih cenovnih razmerij v prvem kvartalu. Pri pridobivanju prihodka in delitvi celotnega dohodka smo že delno upoštevali prvi del novega zakona o obračunskem sistemu; to je dohodka, medtem ko smo delitev dohodka planirali po starem zakonu (novi naj bi veljal od julija dalje).

Planirani celotni prihodek ne vsebuje pozitivnih obresti od posojenega denarja in tudi ne revalorizacijskih prihodkov. Pri pridobivanju prihodka je upoštevan skupni prihodek pri žaganem lesu med gozdarskimi TOZD in žagami.

V planiranem celotnem prihodku je upoštevana prodaja celotnega proizvodnega programa in zniževanje prekomernih zalog gotovih izdelkov, to je 23 000 kom furniranih podbojev, 17 000 furniranih vratnih kril, 1 500 kom intro oken in 3 000 kom polken.

Ker bomo vrednostne plane kvartalno korigirali glede na cenovna gibanja in ugotovljeno inflacijo, je smiselno obravnavati le relativna razmerja kategorij delitve celotnega prihodka.

Direktni materialni stroški so planirani s 55,6 % deležem celotnega prihodka, ta delež je nižji od preteklega leta (58,5 %), ker smo že v plane vgradili prihranke na normativnih porabah materialov, zmanjšuje jih tudi prestrukturirana proizvodnja v finalnih TOZD.

Prav tako planiramo zmanjšan delež splošnih stroškov v celotnem prihodku, povečujemo pa delež tehnične in biološke amortizacije.

Kot nova kategorija delitve celotnega prihodka so revalorizacijski stroški, ki predstavljajo razliko med revalorizacijskimi prihodki (prihodki od obresti, prihodki od revalorizacije zalog) in revalorizacijskimi odhodki (plačane obresti do stopnje inflacije in revalorizacija poslovnega sklada). V planu so ti zajeti s 4,5 % deležem celotnega prihodka, vendar so samo ocenjeni, ker pri pripravi planov še nismo v celoti poznali učinkov nove obračunske zakonodaje.

Z zmanjšanim deležem poslovnih stroškov v celotnem prihodku planiramo izboljšano ekonomičnost poslovanja glede na preteklo leto za 5 % in povečan delež dohodka v celotnem prihodku iz 20 % deleža v letu 1986 na 22,9 % delež.

Planiran dohodek je razporejen:

54 % deleža na osebne dohodke

23,7 % deleža na davke in prispevke iz dohodka

2,2 % deleža za obresti nad inflacijo
8,1 % deleža za dohodkovni del svobodne menjave
5,3 % deleža za sklad skupne porabe
6,3 % deleža za akumulacijo.

Glede na preteklo leto se v strukturi delitve dohodka zmanjšujejo deleži osebnih dohodkov, sklada skupne porabe in obresti. Povečujejo pa se deleži dohodkovnega dela svobodne menjave, davkov in prispevkov ter akumulacije.

Iz vseh planskih ciljev, ki jih potrjuje struktura delitve celotnega prihodka, načrtujemo izboljšanje akumulacijske in reproductivne sposobnosti celotne delovne organizacije.

Osební dohodki so planirani z večjim deležem celotnega prihodka, kot so bili v preteklem letu, kar pomeni, da bodo ob dosežení planirani ekonomičnosti poslovanja rastli hitreje kot inflacija. Ob doseganju vseh planskih ciljev bomo lahko dosegli osebne dohodke podskupin dejavnosti, v katere spadajo naši tozdi.

Planirano število zaposlenih je za 3 % večje kot v preteklem letu. V gozdarski dejavnosti je planirano povečanje zaposlenih za 2 %, v lesarski dejavnosti za 0,8 %, v DSSP za 5 % (prestavitev iz TOZD in dopolnitve manjkajočih delavcev) in v TOZD Blagovni promet za 10 % (povečanje zaposlenih za širitev trgovinske mreže).

Sektor za plan in analize

OSNOVNI PODATKI PLANA 1987 ZA DO

	doseženo 1986	plan 1987	indeks 87:86
Obseg proizvodnje			
gozdni sortimenti v m ³	217.805	222.560	102
gozdno gojitvene dnine	20.340	20.510	101
proizvodnja v žagah v pog. m ³	86.052	88.804	103
proizvodnja v finalnih TOZD v pog. m ³	336.956	347.603	103
Znižanje zalog got. izd.			
furnirani podboji		23.000 kom	
furnirana vratna krila		17.000 kom	
INTRO okna		1.500 kom	
POLKNA		3.000 kom	
celotni prihodek	43.355.924	68.822.948	159
delež DIS v CP	58,5 %	55,6 %	
delež sploš. stroš. v CP	7,6 %	6,4 %	
amortizacija tehnična	1.557.092	2.881.597	185
amortizacija biološka	740.296	1.310.915	177
delež AM v CP (tehnič.)	3,6 %	4,2 %	
delež biološke AM v CP	1,7 %	1,9 %	
revalorizacijski dohodki	1.514.689	3.081.385	203
delež v CP	3,5	4,5	
dohodek	8.683.535	15.767.214	181
delež v CP	20,0 %	22,9 %	
Razporeditev dohodka v deležih			
obresti od OS	3,0 %	2,2 %	
BOD	58,4 %	54,4 %	
davki in prispevki	22,9 %	23,7 %	
dohodkovni del SM	7,6 %	8,1 %	
sklad skup. porabe	5,4 %	5,3 %	
akumulacija	2,5 %	6,3 %	
dohodek drugim	0,2 %	/	
bruto OD	5.067.700	8.572.431	169
delež BOD v CP	11,7 %	12,5 %	
neto OD na delavca mes.	105.539	169.972	161
svobodna menjava	1.022.820	1.855.182	181
delež v CP	2,4 %	2,7 %	
Akumulacija	219.435	992.093	452
delež v CP	0,5 %	1,4 %	
reproductivna sposobnost	4,1 %	5,6 %	
število zaposlenih	2.865	2.942	103
ekonomičnost	1,31	1,37	
Izvoz — uvoz			
Izvoz v \$	5.256.182	8.909.379	169
v din	2.870.707	4.533.055	157
Uvoz v \$	2.746.141	3.567.000	129
delež izvoza v CP	6,6 %	6,6 %	
pokritost uvoza z izvozom	191	250	

Perspektive lesne industrije

V okviru razprave o razvojnih usmeritvah lesarstva SRS, ki jo je organiziral DIT GL Slovenj Gradec, povzemamo del prispevka o perspektivah lesne industrije v Lesni, ki ga je podal tov. Jože Stres, dipl. ing. lesarstva.

Ko se v Lesni pogovarjamo o pozitivnih danostih nadaljnjega razvoja lesne industrije, večkrat dajemo na prvo mesto našo kvalitetno lesno surovino. Vsekakor smo lahko ponosni na kvaliteto našega lesa, vendar kot vemo, to samo po sebi še zdaleč ni zadosten pogoj za uspešno poslovanje in razvoj lesne industrije.

V primarni proizvodnji lahko ugotovimo nekatere slabosti sedanjega stanja:

- prednjači komercialni narez,
- tehnike razrezovanja so zastarele,
- stroški po enoti so previsoki,
- energetska bilanca je slaba,
- lokacijska razdrobljenost je velika.

V delu je študija v sodelovanju z Birom za lesno industrijo iz Ljubljane, ki naj bi pokazala pot v optimizacijo žagarske proizvodnje. V glavnem so za žagarijo usmeritve sledeče:

- vodenje in priprava proizvodnje preko računalnikov,
- tehnologijo na žagah prilagoditi namenskemu razrezu za finalo,
- tehniko razžagovanja prilagoditi tako, da bo možen maksimalen izkoristek lesne mase na finalni izdelek,
- lokacije optimalizirati tako, da se bodo stroški vseh vrst zmanjšali na enoto proizvoda.

S temi ukrepi in ob natančnem predhodnem krojenju in sortiranju hlodovine pričakujemo učinek izboljšanja izkoristka za 5 %.

V proizvodnji **ivernih plošč** se zavedamo zaskrbljujočega problema pomanjkanja surovin za tovrstno proizvodnjo. Že sedaj kupujemo več kot polovico surovin pri zunanjih dobaviteljih. Temu problemu smo namenili posebno pozornost in v izdelavi je razvojno-raziskovalna študija, ki naj bi odgovorila na vprašanje o možnosti nadomestkov surovine za proizvodnjo iverne plošče. Prvi rezultati te študije kažejo, da bomo morali že v bližnji prihodnosti poseči po procentualno večji količini lesnih ostankov iz industrije (žagovina, skobljenci, prah) ter delno v biomaso (gozdni ostanki: veje, panji, vrhači).

Proizvodnjo bomo še nadalje tehnološko fazno posodabljali, saj so se tehnologije v svetu že močno izpopolnile. Pravkar pa tudi pripravljamo osnove za procesno krmiljenje proizvodnje.

Programske usmeritve tečejo v smeri diferenciacije v posamezne tipe:

- ognjeodporna plošča
- gradbena plošča
- vodoodporna plošča
- kvaliteta E — 1
- razne vrste oplemenitenih plošč

- v prihodnje bomo morali dati večji poudarek nadaljnji finalizaciji iverne plošče v pohištvene elemente.

Stavbno pohištvo in prestrukturiranje proizvodnje

Del proizvodnje stavbnega pohištva bomo morali prestrukturirati. Mnogi mislijo o prestrukturiranju naše proizvodnje napačno. Naš osnovni program ostane stavbno pohištvo. Ni rešitev v prestrukturiranju našega velikega sistema v manjšega, ampak mora biti naša strategija, da naš veliki sistem organiziramo in prilagodimo tako, da se bo sposoben prilagajati trgu.

Nove tržno zanimive programe smo delno že vključili v našo proizvodnjo in jih bomo tudi v prihodnje z namenom, da:

1. zapolnimo neizkoriščene kapacitete,
2. bolje izkoristimo lesne ostanke v proizvodnji,
3. nadomeščamo nerentabilne programe.

Taki programi so:

- masivno otroško pohištvo
- masivne sedežne garniture
- elementi masivnega in ploskovnega pohištva
- izdelki na bazi smrekove masivne plošče za izvoz.

Naš osnovni koncept

Pričeti moramo s proizvodnjo visoko kvalitetnega stavbnega pohištva, ki ga proizvajamo za znanega kupca. — JUST IN TIME — Delamo za trg Zahodne Evrope in za zahtevnejše kupce v Jugoslaviji. Temu cilju moramo podrediti ves tehnološko-tehnični razvoj.

Primeri:

- izboljšanje površinske obdelave vrat in podbojev na evropski nivo,

- prilagoditev konstrukcije podboja zahtevam zahodnega tržišča,
- izdelava masivnih plošč in profilov za zahodno Evropo,
- elementi masivnega pohištva za izvoz na zahtevna tržišča.

Organizacija proizvodnje

Alternative ni. Organizirati se moramo po sistemu industrijske proizvodnje, čeprav še v določenih sredinah prevladuje kombinacija obeh — industrijska in obrtniška.

Mi imamo velik sistem in moramo delovati kot kombinat z industrijsko organiziranostjo in temu primerno nadgraditi poslovni sistem. To pomeni, da gre delitev dela v specializacijo in v najvišji možni meri v kooperacijo v in izven sistema. To obliko smo že začeli uveljavljati. Našejmo primere kooperacij:

- masivni in slepi podboji,
- kooperacijsko lepljenje furnirja,
- izdelava letvic za stilni program,
- izdelava ogrodja za oblazinjeno pohištvo.

Omenimo še obliko dislocirane celične proizvodnje kot pomembno možnost organiziranja proizvodnje (delo na domu). Možnost take oblike organiziranja proizvodnje vidimo predvsem v tapetniški proizvodnji.

Študija univerze v Ljubljani, oddelek za geografijo in Železarna Ravne je v raziskavi za Koroško iz leta 1985 pokazala, da je od 597 anketirancev kar 241 primernih kandidatov za celično proizvodnjo.

Za vse načrtovano nujno potrebujemo sposobne kadre. Načrtujemo, da bi kadre do vključno 4. stopnje zahtevnosti izobraževali doma, ostale kadre višjih zahtevnosti pa v obstoječih šolskih centrih, saj sta znanje in strokovno delo gonilna sila uspešnega nadaljnjega razvoja naše Lesne.

TOZD TP Prevalje

Pluženje cest

Na območju gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec imamo danes že preko 1700 km gozdno-kamionskih cest. Ugotavljam, da smo eno najbolj odprtih gozdno-gospodarskih območij v Sloveniji, saj imamo več kot 20 m cest na 1 ha. Vse perspektivne kmetije so s cestami povezane z dolino.

Kmetje in delavci v gozdarstvu vlagajo letno v poprečju eno desetino vrednosti od vsega prodanega lesa za redno vzdrževanje in za delno rekonstrukcijo cest.

Zahteve sodobnega življenja in gospodarstva so postale takšne, da si danes več ne moremo privoščiti, da bi bili ljudje v hribovitih predelih v zimskem času odrezani od centrov v dolini. Tudi si ne moremo privoščiti, da bi zastala gozdarska proizvodnja, saj bi s tem ohromela vsa lesno-predelovalna industrija. Zaradi tega in drugih razlogov (turizem, zdravstvo) je zimsko vzdrževanje gozdno-kaminonskih cest postalo stvarna nujnost. Stroški pa žal presegajo zmoglosti gozdarstva in kmetov, zato smo v letu 1986 zastavili skupno regijsko akcijo za vzdrževanje cest v zimskem obdobju. V ta namen smo del sredstev za pokrivanje stroškov tekočega vzdrževanja pridobili tudi od drugih uporabnikov cest. Vzoredno pa je tekla tudi akcija za zagotovitev primerne tehnične opremljenosti naših vzdrževalnih cest.

Odločili smo se za nabavo novih traktorjev s primerno opremo, ker dosedanja opremljenost ni bila zadovoljiva, predvsem zaradi moči traktorjev in njihove opreme.

Finančna konstrukcija je bila naslednja:

20 % lastnih sredstev kmeta

20 % kredita KZ Hranilno kreditne službe Slovenj Gradec

60 % kredita LB TKB Slovenj Gradec.

Traktorje za potrebe zimskega vzdrževanja cest so nabavili:

TOK Slovenj Gradec

Branko Skobir	Podgorje
Anton Pačnik	Zg. Razbor
Zdravko Vrbole	Sele
Štefan Kranjčan	Vrhe
Jože Pačnik	Golavabuka
Jože Ramšak	Mislinja
Anton Uršej	Kozjak
Slavko Mrzdovnik	Mala Mislinja
Milan Krivonog	Sele

TOK Ravne-Prevalje

Mirko Verdel	Koprivna
Emil Zdovc	Podgora
Peter Navotnik	Podgora
Pavel Kert	Jamnica
Vinko Strmčnik	Strojna
Rado Klavž	Zelenbreg

TOK Dravograd

Leopold Pešl	Kozji vrh
Simon Plamšak	Goriški vrh
Jože Matija	Ojstrica
Drago Uršnik	Danijel

TOK Radlje

Jože Trošt	Šentjanž
Milan Galer	Branik
Erik Lorenci	Brezovec
Anton Vezovnik	Sv. Vid

TOK Ožbalt ob Dravi (Gozdno gospodarstvo Maribor)

Franc Martini	Janževski vrh
---------------	---------------

Izbrali smo dva tipa traktorjev TD Reka in sicer 18 traktorjev z močjo 75 KM in 6 traktorjev z močjo 55 KM. To so težki traktorji s pogonom na vsa štiri kolesa. Na traktorje je možno priklopiti snežno mehanizacijo. Vsi traktorji so opremljeni z varnostno kabino.

Kmetje, ki so nabavili traktorje, so ob sklenitvi pogodbe plačali 20 % lastne udeležbe, ostala sredstva pa so pridobili s

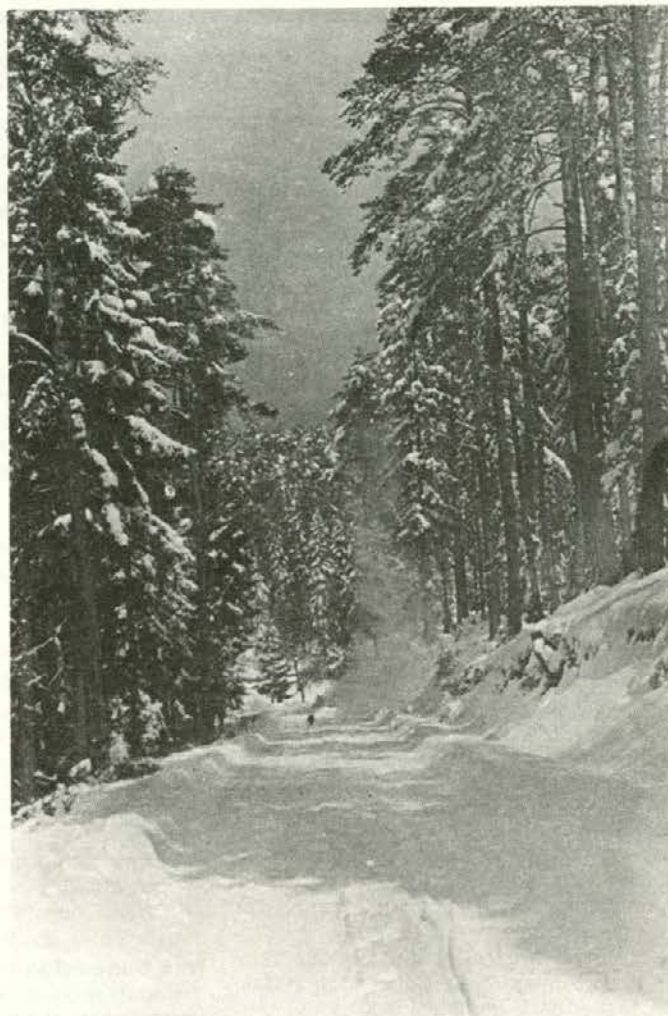

foto: L. BROMAN

kreditom. Kredit bodo odplačevali petih let po fiksni obrestni meri 22,5 %, v polletnih anuitetah in z možnostjo, da ga predčasno odplačajo.

Temeljne organizacije kooperantov nastopajo kot garanti za odplačilo kredita in so prevzele tudi plačilo obresti za depozit pri banki in bodo svojo obvezo poravnale iz tekočega dohodka za dobo trajanja kredita.

Pravico do pridobitve teh pogojev za nabavo traktorjev so pridobili kmetje, ki so kooperanti TOK in TZO. Predpogoj je bila dolgoročno sklenjena pogodba o obveznem zimskem vzdrževanju cest na določenih relacijah. V primeru, da kooperant ne bo izvrševal obveznosti iz prej omenjene pogodbe, je dolžan v roku treh mesecev poravnati ves neodplačan kredit z vsemi obrestmi, to je, tudi s delom, ki ga krijejo TOK.

Z nabavo teh traktorjev praktično pokrivamo pri zimskem vzdrževanju cest celotno območje koroške regije. S tem smo že v zadnji zimski sezoni zagotovili odprtost cest, kot je bilo dogovorjeno.

Peter Planinšec, dipl. ing.

NOVOSTI V TP PAMEČE

V letu 1986 smo pričeli s proizvodnjo masivnega pohištva ARNE. Proizvodnja teče v TOZD TP Pameče in TSP Radlje — Podvelka. Da je proizvodnja lahko stekla, smo v TP Pameče nabavili ustrezno strojno opremo, računalniško krmiljeno možničarko CNC, ki je prilagojena za tovrstno proizvodnjo in že daje pričakovane rezultate.

Konec leta 1986 je bila v Pamečah instalirana tudi linija za izdelavo nove konstrukcije podboja, ki jo zahteva zahodno tržišče. V začetku letošnjega leta smo pričeli s poskusno proizvodnjo, sedaj pa že teče redna proizvodnja novega podboja.

I. R.

Varnost pri delu v letu 1986 za gozdarsko panogo

V letu 1986 je bilo število nesreč podobno kot leto poprej. V lanskem letu se je pripetilo delavcem 99 nesreč, kar je sicer nekaj več kot kažejo podatki za dve do tri leta nazaj, če pa primerjamo lansko leto z 10-letnim obdobjem pa je število nesreč v letu 1986 pod prejšnjim 10-letnega obdobja. V lanskem letu ni bilo nobene težje nesreče, ki bi imela za

posledico trajno invalidnost ali celo smrt.

Od poklicnih bolezni nismo zasledili nobene novega primera vibracijske bolezni, narašča pa število primerov poklicne naglušnosti.

Izboljšali smo kvaliteto varstvene opreme za delavce. Nekaj opreme smo uvozili (gumjaste škornje, švedske puloverje in nogavice),

delovne obleke, ki jih izdeluje TOZD PREVENT Slovenj Gradec, pa smo posodobili in v nekaterih detaljih celo presegajo sodobne švedske obleke.

Leto 1986 lahko ocenimo kot eno ugodnejših glede varstva pri delu, analiza nesreč po TOZD in TOK gozdarstva pa je prikazana v naslednji tabeli.

ANALIZA NESREČ PRI DELU ZA PANOGO GOZDARSTVA V LETU 1986

Zap. št.	TOK, TOZD gozd.	št. zap.	število nesreč na delu	na poti	skupaj	št. izg. dni	resnost	pogostnost	opomba
1.	TOZD g. Črna	150	23	1	24	675	28,1	15,3	
2.	TOZD Radlje	152	17	3	20	358	17,9	13,2	
3.	TOZD Sl. Gr.	44	4	—	4	84	21,0	9,1	
4.	TOZD Mislinja	54	7	—	7	105	15,0	12,9	
5.	TOK g. Ravne	34	—	—	—	—	—	—	
6.	TOK Dravogr.	19	—	—	—	—	—	—	
7.	TOK Radlje	35	3	—	3	14	4,7	8,6	
8.	TOK Sl. Gr.	43	5	—	5	80	16,0	11,6	
9.	TOZD gradnje	71	6	—	6	69	11,5	8,5	
10.	TOZD tr. in ser.	135	19	1	20	459	22,9	14,8	
11.	TOZD CLS O. vrh	46	9	—	9	122	13,5	—	
12.	DSSP 1/2	116	1	—	1	10	10,0	0,8	
	Skupaj	899	94	5	99	1976	19,9	11,0	

Varstvo pri delu v lesni industriji v letu 1986

Služba varstva pri delu je delovala predvsem na naslednjih področjih:

Na področju pravne ureditve smo sodelovali pri pripravi pravilnika Varstva pred požari glede na nove zakonske predpise. Sodelovali smo tudi pri pripravi novega pravilnika iz varstva pri delu, ki pa še ni dokončen. Za nove stroje in naprave smo izdelali navodila za varno delo, kakor tudi dopolnjevali že obstoječa navodila.

Po predvidenem programu smo izvršili poučevanje iz varstva pri delu in to na 511 delavcev s preizkusom znanja in to predvsem na TOZD TP Prevalje, TP Pameče, žaga Mušenik, TIP Otiški vrh, TSP Radlje-Podvelka, DO Podvelka, žaga Mislinja itd. Delavci TOZD in DSSP smo se udeležili več seminarjev iz VD in požarne varnosti. Delavska univerza Slovenj Gradec je organizirala seminar za odgovorne vodje del za varstvo pred požari na TOZD.

Po tem obdobju je bilo na področju lesne industrije 150 nezgod na delu in 19 na poti na delo. Večjih poškodb je bilo 7. Če primerjamo z letom 1985, ugotovimo, da se je število nezgod glede na število zaposlenih zmanjšalo za 16 %. Zaradi nezgod pri delu je bilo izgubljenih 3584 delovnih dni, oz. so se povečale za 7 %. Zaradi nezgod na lesarskem področju je bilo izgubljenih 28.672 delovnih ur. Samo za osebne dohodke je bilo izgubljenih ca 21.102.592 din. Če smatramo, da so stroški

nezgod pri delu vsaj trikrat večji, kot so bruto OD, potem smo v letu 1986 imeli na lesarskem področju samo zaradi nezgod ca 63.307.776 din slabše rezultate dela.

Največ nezgod na zaposlenega je bilo v primarni predelavi, na kar vpliva predvsem težko delo in slabi delovni pogoji. Največ nesreč je bilo v mesecu marcu in oktobru in to 22, glede na dan v tednu pa v torek — 40 nezgod. Kar 83 delavcev si je poškodovalo prste in roke. Poprečno je bilo na eno nezgodo izgubljenih 21,2 delovnih dni, oz. na zaposlenega 1,8 delovnih dni. Največ nezgod je bilo med 8 in 9 uro — 29. Pred zaposlitvijo je bilo izvršenih 248 zdravniških pregledov, obdobjih zdravniških pregledov pa je bilo izvršenih 344.

Republiški inšpektor za delo je izvršil 3 preglede, medobčinski požarni inšpektor pa 6 pregledov. Služba varstva pri delu je dvakrat izvršila na vseh tozdih interne preglede ter z zapisnikom izdala naloge za odpravo pomanjkljivosti. Precejšnje težave imamo z odpravo pomanjkljivosti s strani služb za vzdrževanje v TOZD. V tem letu se pogoji delovnega okolja po TOZD niso dosti izboljšali. Neugodne delovne pogoje smo delno omilili z uporabo osebnih zaščitnih sredstev. Osebna zaščitna sredstva smo nabavljali po planu na osnovi pravilnika o varstvu pri delu. Poskusili smo uskladiti dobavitelje zaščitnih sredstev ter kvaliteto opreme po TOZD.

V TSP Radlje-Podvelka je bilo več začetnih požarov, ki pa niso povzročili večje materialne škode. Tudi na TIP Otiški vrh je prišlo do več manjših požarov na sistemu sušenja in transporta iveri. Do začetnega požara je prišlo tudi v lakirnici TOZD TP Prevalje. V vseh tozdih lesne industrije so organizirana industrijska gasilska društva, ki imajo večkrat vaje. Organizirano je bilo srečanje vseh društev lesne industrije na TOZD žaga Otiški vrh, kjer so potekale tudi vaje oz. tekmovanja. Organizirana je bila tudi ekskurzija v Metliko, kjer smo si ogledali gasilski muzej Slovenije.

Inštitut za varstvo pri delu Maribor je izdal javne listine na osnovi opravljenih pregledov za TOZD TP Pameče, TIP Otiški vrh, Novo opremo, žago Mušenik in TSP Radlje-Podvelka.

Ugotavljamo, da se na področju varstva pri delu stanje iz leta v leto izboljšuje, vendar pa imamo še precej nerešenih zadev, kot je odlaganje oziroma uničevanje strupenih in požarno nevarnih snovi, varstvo zraka, zaposlovanje invalidov, nočno delo žena, podaljšano delo v dveh izmenah, nerešen pristop k odpravljanju ugotovljenih pomanjkljivosti na nekaterih tozdih itd.

Služba varstva pri delu za lesno industrijo

(Nadaljevanje na 8. strani)

TOZD	ŠTEVILO NEZGOD				ŠTEV. IZGUBLJENIH DNI							INDEKS
	POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLEN.	NA DELU	NA POTI	SKUPAJ	NA DELU	NA POTI	SKUPAJ	NA 1 NEZGODO	NA 1 ZAPOSL.	% NEZGOD	% NEZGOD V LETU 85	
ŽAGA MISLINJA	54	3	—	3	54	—	54	18	1	5,5	25,9	21
ŽAGA OTIŠKI VRH	60	—	1	1	—	11	11	11	0,2	1,6	12,9	12
ŽAGA MUŠENIK	45	8	1	9	300	11	311	34,5	6,9	20	9	222
ŽAGA VUHRED	62	4	1	5	130	9	139	27,8	2,2	8	21,3	37
TIP OTIŠKI VRH	240	20	1	21	430	3	433	20,6	1,8	8,7	14,6	59
TP PAMEČE	273	8	4	12	176	99	275	22,9	1	4,3	6,0	71
TP PREVALJE	231	12	—	12	266	—	266	22,1	1,1	5,1	7,7	66
TSP RADLJE - PODVELKA	391	53	3	56	1189	304	1493	26,6	3,8	14,3	14,5	98
NOVA OPREMA	327	38	6	44	525	54	579	13,1	1,7	13,4	8,9	150
DSSP 1B	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
BLAGOVNI PROMET	205	4	2	6	23	—	23	3,8	0,1	2,9	—	—
SKUPAJ	1926	150	19	169	3093	491	3584	21,2	1,8	8,7	10,2	86
SKUPAJ 1985	1949	177	22	199	2661,8	678	3339,8	16,7	1,7	10,2	10,2	100
INDEKS	98	84	86	84	116	72	107	126	105	85	100	

SPREMEMBE OB IZPLAČILU OD

Že nekaj let nazaj je izplačilo OD prenešeno na izplačevanje preko hranilnih knjižic, v zadnjem času tudi preko tekočih računov. Zakaj tako, je jasno. Ni nepotrebnega preštevanja gotovine in morebitnega strahu pri prenosu denarja od SDK do blagajne na temeljni organizaciji (TO). To nošenje denarja v velikih aktovkah s skrito pištolo je že skoraj zgodovina.

Je od takrat še ostala gotovina ob izplačilu OD? Žal, je!

Zakaj žal?

Se vedno so TO (izjeme), ki želijo, da se del OD izplačuje v gotovini. Le zakaj?

V času izplačila OD je potrebno, da se organizira banka in omogočijo čimkrajše vrste pred okenci, ne pa da banko iz tega rešuje posamezna TO z izplačevanjem gotovine. Delna rešitev je tekoči račun.

Pregled rednega OD ob dnevih za izplačilo se preko blagajne vrstijo še druge obveznosti (na primer: prevozni stroški, dnevnice, preživnine ipd.) vse to bi bilo mogoče prenesti direktno iz žiro računa TO na hranilno knjižico ali tekoči račun delavca oz. kogarkoli drugega, ki opravi storitev (na žiro račun).

Tako se po nepotrebnem porabi čas blagajnika (imamo 23 TO in DS) za dvigovanje de-

narja, ponovno štetje, kuvertiranje in pisanje najprej čekov, nato še prejemkov in izdatkov — seveda tudi blagajniškega dnevnika. Vse te papirje je, vsaj za nekaj časa potrebno arhivirati — Lesna ima najete prostore za arhiv.

Zanimivo je tudi, da se v Lesni samo zaradi knjiženja izdaja denar, ki preide iz žiro računa TO na žiro račun banke tudi preko blagajne (razen menda izjeme — TO Gradnje) — blagajnik zanj napiše prejemek in izdatek, gotovine pa nikoli ne vidi.

Rešitev bi lahko bila v tem, da bi se OD po novem knjižil samo preko žiro računa, vsa ostala gotovinska izplačila bi se lahko preko hranilnih knjižic, tekočih računov in žiro računov izplačevala končnemu porabniku — brez posredovanja blagajnika.

Poleg tega bi lahko z banko dosegli sporazum, da se na izplačilne dneve poveča zmogljivost izplačila na njihovih enotah. S temi ukrepi bi razbremenili blagajnike, zmanjšali porabo blagajniške dokumentacije in nekoliko zmanjšali potrebe po arhivu. Najbrž je prihranek v primerjavi z denarjem, ki se obrača v Lesni, skoraj nič. Je pa tudi res, da iz malega raste veliko.

Zvonko ARIH

POMLADNA

*Ko pomlad že zopet z upi,
napolnjuje vsem srce
in kot nikdar prej vse čase
pomladi srca si žele!*

*Da bi zavladata ljubezen
med kmečkimi ljudmi,
da polja bi rodila,
to iz srca vsem želim!*

*A mnogim je ugasnil
do zemlje ljubezni čar.
So kot barčice na morju,
ki krmari jim vihar.*

Viktor LEVOVNIK

OBJEM NOČI

*Črna tema,
ljubim te.
Modri dim,
poljubljam te.
Krvava zarja,
sovražim te.
Življenja opoj,
spoznavam te.*

Mira JEROMEL

ODKUPNE CENE GOZDNIH SORTIMENTOV

		odkupna cena 1. 11. 86 dalje	odkupna cena 1. 1. 87 dalje
smreka	F	29 000	32 000
	F II	23 000	25 000
	L	21 000	22 000
hlodi	Ia	19 000	20 000
	I	17 000	18 500
	II	14 000	14 000
	III	12 000	12 000
drogi do	7,5 m	15 000	19 000
	8 m	16 000	20 000
	9 m	17 000	21 000
nad	9 m	19 000	23 000
bor	8 m	16 000	20 000
	9 m	17 000	21 000
nad	9 m	19 000	23 000
tramiči		13 500	16 500
okroglice		13 500	16 500
ost. teh. les		13 500	16 500
celulozni les I		12 000	12 000
celulozni les II		8 000	9 000
bor	F I	30 000	34 500
	L	23 000	25 000
	H Ia	20 000	21 000
	I	17 000	18 500
	II	14 000	14 000
	III	9 000	9 000
macesen	F	32 000	37 000
	L	23 000	26 000
	H Ia	20 000	21 000
	I	17 000	18 500
	II	14 000	14 000
	III	9 000	9 000
celulozni les za TIP			
— trdi les list.		9 000	9 500
— mehki les list.		9 000	9 500
bukev hlodov.			
	F	20 000	25 000
	L	18 000	18 500
	I	16 000	17 000
	III	9 000	9 500
	II	13 000	13 500

Gozdni posestniki prejmejo za oddano hlodovino v mesecu marcu in aprilu **dodatno 3.000 din po m³**.

Kmetom priznamo za beljenje hlodovine 2.000 din po m³ za april, maj in junij za oddane količine na CLS Otiški vrh in Žago Otiški vrh.

Za dobavo hlodovine na žago Mislinja iz TOK Slovenj Gradec velja plačilo za beljenje do konca leta 1987.

INVENTIVNA DEJAVNOST

Število inventivnih predlogov v lesni v letu 1986

V prejšnji številki VIHARNIKA smo vas seznanili o lanskoletnih uspehih na področju inventivne dejavnosti, tokrat pa objavljamo pregled po številu prijavljenih in rešenih predlogov po temeljnih organizacijah.

TOZD	štev. invent. predlogov	štev. poziti- vno rešenih inov. predlo- gov
1. TSP Radlje — Podvelka	116	97
2. DSSP	41	26
3. TP Prevalje	38	34
4. TIP Otiški vrh	18	15
5. Blagovni promet	15	5
6. TP Pameče	14	14
7. Nova oprema	14	14
8. Transport in servisi	11	10
9. Žaga Vuhred	5	5
10. CSL Otiški vrh	5	5
11. Žaga Mislinja	4	3
12. Gozdarstvo Radlje	1	1
13. Gradnje Slovenj Gradec	1	1
Skupaj:	283	230

M. G.

Nič več kajenja v delovnih prostorih

V spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pri delu je med drugim tudi nov člen, ki zavezuje organizacije združenega dela, da določijo posebne prostore za kajenje. Člen se glasi:

»Organizacija združenega dela in skupnost s samoupravnim splošnim aktom določi prostore, v katerih kajenje ni dovoljeno. Pri določanju prostorov, v katerih kajenje ni dovoljeno, organizacija združenega dela in skupnost upošteva zahteve zdravstvenega varstva delavcev, ki opravljajo dela oziroma naloge v zaprtih prostorih«

V komentarju pa je še obrazložitev:

»Pri sprejemanju sprememb in dopolnitev tega zakona je ta člen dvignil največ prahu. Širše prepovedi kajenja seveda ne more urejati Zakon o varstvu pri delu, ker za to ni pristojen. Pri tem smo upoštevali stališča javne razprave, ki je menila, naj bo v zakonu dana možnost organizacijam združenega dela in skupnostim, da to vprašanje same ustrezno uredijo in naj zakon ne določa konkretnih rešitev.«

Novo zakonsko določilo o kajenju v delovnih prostorih bomo uskladili z našimi samoupravnimi akti oz. pravilniki o varstvu pri delu. Sicer pa to določilo delavcev naših temeljnih organizacij ne bo prizadelo, ker imajo v proizvodnih tozdih že sedaj določena mesta, kjer lahko kadijo, za režijske delavce TOZD, DSSP IN Blagovnega prometa pa bo potrebno najti ustrezne rešitve.

Ida Robnik

PRI JUNČKU

Če greš na Košenjak in te pot zanese mimo Velke, potem ni daleč do »JUNČKA«. Tam se prične Kozji vrh in že samo ime pove, da narava ni bila preveč radodarna. Vendar, pri Junčku se ne pritožujejo preveč. Rod Sekolovnikov živi tu že 100 let in navadili so se tega kraja. Izvirajo pa iz bližnjih Pernic. Kot večina kmetov tod okoli so bili od nekdaj živinorejci. Sejali so pa tudi vsega po malem, pač za oskrbo doma. Redili so tudi po 10 glav živine, kar je bilo za tedanje razmere precej.

Delovne sile, ki je sedaj primanjkuje pri večini bližnjih kmetij, je bilo tedaj dovolj. Na tej kmetiji, na primer, kjer sedaj gospodarita oče in sin, je delalo kar sedem ljudi, pa še v »kajži« so bili stalno ljudje. Kajža je bila med vojno požgana. Hiša in hlev sta bila zgrajena po vojni. Prejšnji hlev je bil zelo star in je bil zgrajen leta 1850, hiša pa nikoli ni dočkala starosti. Prvič je pogorela 1895. leta, drugič leta 1914, obakrat zaradi dimnika. Kmetija je na odprti legi, strehe so bile nekdaj krite s škodlami in veter je kaj hitro zanesel iskro na streho in požar je bil tu. Tretjič so hišo požgali okupatorji in to proti koncu vojne — 8. aprila 1945. Domače so že prej izselili — novembra 1944.

Vojno je preživela edina nepoškodovana kapelica, ki je bila zgrajena l. 1897 (tudi na sliki). V neposredni bližini kmetije stoji spomenik — pomnik dogodkov iz NOB. Partizani so prišli sem v jeseni 1944 in od takrat so se tu stalno zadrževali.

foto: M. ČARF, Junček

Prva povojna leta so bila težka. Vse je bilo požgano — celo mlin spodaj v grapi. In danes? Kmetija je med naprednimi. Hlev je preurejen za 10 stojišč in boksi za 8 govedi. Redijo 14 glav govedi, konja in 7 ovac. Gnojna jama je v planu. Še prej planirajo strojno lopo, ki je nujna.

Ker so sosedski odnosi dobri, koristi kmetija del strojev v strojni skupnosti. Tako koristijo: pumpo za črpanje gnojevke, cevi, izruvač za krompir, sadilec za krompir, plug. Sami pa imajo še preostale stroje, vključno s traktorjem.

V letu 1986 je na kmetiji prvič zabrnela motorka, potem pa so nezadržno nabavljali mehanizacijo.

Ker je oddaljenost od Dravograda oz. ostalih centrov velika, si najbolj želijo telefon. Če bi dobili le-tega, bi si prihranili veliko poti. In pa — želijo si predvsem nepoškodovane gozdove. SO NJIHOVE ŽELJE PREVELIKE? NE BI SMELE BITI. Večkrat smo že bili pri njih. Vedno znova sem bila presenečena: čista, urejena, povsem moderna kuhinja, vsa v lesu in v kuhinji črnolas fant, živih oči — mesi kruh! In kruh je res dober!

Ta fant je gospodar, gospodinja, traktorist in ko pride v dolino, mora urediti še kup stvari po uradih.

Morda bom pa drugo leto pisala že kaj drugače glede zadnjega. Držim pesti! Milena CIGLER

SAMOUPRAVNO IN DRUŽBENOPOLITIČNO DELO

ŠTAFETA MLADOSTI

Svojo letošnjo pot je pričela štafeta 21. 3. na Triglavu. Mladi na Koroškem smo jo sprejeli v ponedeljek 23. 3. ob 9.30 uri na srednji šoli Edvarda KARDELJA. Štafeta palica je na šoli tudi prenočila. Ob tem je potekala na šoli okrogla miza na temo EKOLOGIJA. Okrogle mize so se udeležili predvsem mladi iz delovnih organizacij v naši občini ter iz šol. V svojo sredino pa smo povabili strokovnjake iz naše regije in iz ljubljanskih raziskovalnih inštitutov.

Razpravljali smo o treh področjih:
— onesnaževanje vode, zraka ter zemlje: tov. GEČ Franjo
— nevarnost jedrske energije: tov. CELCER Bogomir
— odmiranje gozdov: tov. ŠERTEL Andrej

Sklepi:

I. TEMA O ONESNAŽENOSTI ZRAKA, VODE, ZEMLJE

1. Graditi moramo stanovanja in druge objekte z boljšo izolacijo, da prihranimo energijo, potrebno za ogrevanje.
2. Pospešiti je potrebno gradnjo toplotniških obratov ali uporabiti ekološko primerne energije za ogrevanje in si prizadevati za priključitev čim več uporabnikov.
3. Prizadevati si za proizvodnjo, nabavo in smotno oskrbovanje z ekološko najbolj ugodnimi gorivi.
4. Ob strnjenih naseljih in mestih je potrebno zgraditi obvoznice.

5. Posvetiti moramo več pozornosti tehničnim pregledom vozil zaradi izpušnih plinov.
6. Nadzirati je potrebno potencialne onesnaževalce zraka, vode in zemlje, tako v zasebnem kot tudi v družbenem sektorju.

II. NEVARNOSTI JEDRSKE ENERGIJE

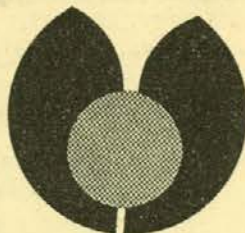
1. Prizadevati si za boljšo obveščenost in poznavanje problematike v zvezi z jedrsko energijo.
2. Zavedamo se, da tudi v naši družbi ekonomija prevladuje nad ekologijo; nujno pa je, da pred uporabo jedrske energije poiščemo vse možnosti za uporabo ekološko manj škodljivih virov.
3. Jasna nam mora biti odgovornost do sedanjih in do bodočih generacij, zato mladi zahtevamo pravico najširših množic do odločanja o uporabi jedrske energije.
4. Vprašanje odlagališč jedrskih odpadkov je nujno povezati z vprašanji referendumske, samoupravne in demokratične opredelitve prebivalstva področja, kjer naj bi bilo odlagališče.
5. Mladi prav tako podpiramo referendum o jedrski energiji nasploh, na področju cele Jugoslavije.

III. ODMIRANJE GOZDOV

1. Družba mora problematiki naših gozdov posvečati več pozornosti; to ne sme in ne more biti problem samo gozdnih gospodarstev ali občin, temveč problem celotne družbe nasploh.

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

LETO XX — ŠTEVILKA 3

APRIL 1987

POŠTNINA PLAČANA

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska cesta 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1987.

Gospodarjenje v letu 1986

V letu 1986 smo v kmetijstvu zabeležili nekatere pozitivne premike, predvsem v doseženih ekonomskih rezultatih. Ekonomski položaj kmetijstva se je glede na pretekli dve leti precej izboljšal, vendar še vedno močno zaostaja za povprečjem gospodarstva v skoraj vseh kazalcih uspešnosti poslovanja. Čeprav se je v letu 1986 zmanjšal razkorak med cenami reprodukcijskega materiala za kmetijstvo in cenami kmetijskih proizvodov, pa odkupne cene še vedno ne pokrivajo vseh stroškov proizvodnje pri vseh pridelkih. Velik je razkorak predvsem v govedorejski proizvodnji, v slabem položaju je tudi klavniško-predelovalna industrija. V okviru Koroške kmetijske zadruge delujeta dve temeljni zadružni organizaciji, ki sta registrirani za dejavnost živinoreja, ena temeljna zadružna organizacija za poljedelstvo in ena temeljna organizacija združenega dela za klanje živine. Vse temeljne organizacije so zaključile poslovno leto s pozitivnim finančnim rezultatom, vendar v precejšnji meri na račun dopolnilnih — nekmetijskih dejavnosti in tudi zaradi nizkih osebnih dohodkov, predvsem v TOZD »MESNINA«.

Poudariti pa moramo, da smo v okviru količinskega obsega proizvodnje izpolnili in celo presegli zastavljene cilje, tako v proizvodnji mleka kakor tudi klavne živine.

FIZIČNI OBSEG PROIZVODNJE

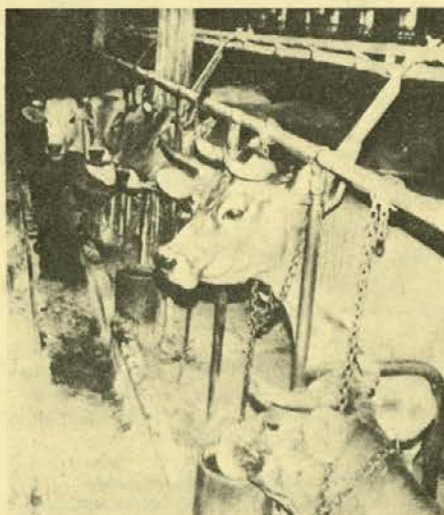
Obseg kmetijske proizvodnje in predelave je bil v letu 1986 v primerjavi s planiranim obsegom in z letom 1985 naslednji:

proizvod	leto 1985	plan 1986	leto 1986	INDEKSI	
				86/85	86/P 86
1. MLEKO (000 t)	10.158	10.535	10.697	105	102
— zadrž. proizv.	9.012	9.406	9.456	105	101
— družb. proizv.	1.146	1.129	1.241	108	110
2. klavna živ. (ton)	1.239	1.320	1.353	110	103
— zadrž. proizv.	1.142	1.221	1.244	109	102
— družb. proizv.	97	99	110	113	111
3. hmelj (ton)	73	80	65	89	81
4. krompir (ton)	427	495	523	122	106
5. žita (ton)	232	261	223	96	85
6. meso:					
— govedina	691	685	754	109	110
— svinjina	381	484	312	82	64
— mesni izdelki	441	570	419	95	74

Kot je razvidno iz tabele, je bila proizvodnja mleka 5 odstotkov večja kot v preteklem letu in 2 odstotka nad planirano, klavne živine je bilo oddane 10 odstotkov več kot v letu 1985 in 3 % nad planiranimi količinami.

Vendar proizvodni plani za leto 1986 niso bili tako nizko postavljeni, saj smo si pri mleku zastavili plan 3,7 odstotka več in pri klavni živini kar 6,9 odstotka več kot v letu 1985.

Pri klavni živini moramo upoštevati precejšnja nihanja v proizvodnji, tako da smo s planirano proizvodnjo za leto 1986 pravzaprav ostali na ravni leta 1984, z realizirano pa smo ga presegli za 3 %. To smo lahko dosegli s pravočasnimi in hitrimi ukrepi za odpravo posledic naravnih nesreč (suša, neurje, radioaktivno sevanje) in pomanjkanje domače krme nadomestili s koruzo pod ugodnimi pogoji.

Čas bi že bil, da nam vlijejo kaj za pod zob...

Moderni hlevi

PROIZVODNJA MLEKA IN KLAVNE ŽIVINE po temeljnih združenih organizacijah v zdraženi in družbeni proizvodnji skupaj

Zap. št.	Proizvod	Realiz. l. 1985	Realiz. l. 1986	Indeks 86/85	Plan 1986	% izpol.
MLEKO (000 l)						
	»LEDINA« Slov. Gr.	6.017	6.473	108	6.165	105
	»TRATA« Prevalje	2.852	2.938	103	3.030	97
	»ODOR« Dravograd	1.289	1.286	100	1.340	96
	Skupaj	10.158	10.697	105	10.535	102
2.	KLAVNA ŽIVINA (ton)					
	»LEDINA« Slov. Gr.	558	596	107	586	102
	»TRATA« Prevalje	404	453	112	437	104
	»ODOR« Dravograd	276	304	110	297	102
		1.239	1.353	110	1.320	103

Pri proizvodnji mleka in klavne živine smo presegli zastavljene cilje za leto 1986 in sicer:

	dosež. rast v l. 86	plan. rast za l. 86
— mleko	5 %	3,7 %
— klavna živina	10 %	6,5 %

V poljedelski proizvodnji smo dosegli dobre rezultate pri proizvodnji semenskega krompirja, ki smo ga pridelali preko 500 ton, slabši pa so bili pridelki hmelja in pogodbeni oddaja pšenice.

Količina oddanega mleka na kooperanta znaša 9,943 l in se je povečala za 14 odstotkov, količina oddanega mleka na kravo znaša 2,344 l in se je povečala 10 odstotkov. V družbenih obratih smo dosegli mlečnost 4,081 l, kar je 4 odstotke več kot v letu 1985.

Količina oddane klavne živine je znašala 1,346 kg oz. 4 odstotke več kot preteklo leto. V mesarski dejavnosti je bila proizvodnja junetine, govedine 9 odstotkov večja kot v preteklem letu, proizvodnja svinjine je bila 18 odstotkov nižja in proizvodnja mesnih izdelkov prav tako 5 odstotkov nižja kot v letu 1985. Zato je bila nabava svinjine in mesnih izdelkov višja kot v letu 1985. Količinski obseg prodaje govedine je bil 9 odstotkov večji, svinjine pa 21 odstotkov več kot v letu 1985; prodaja perutnine in mesnih izdelkov je bila 2 odstotka manjša glede na preteklo leto.

Ne smemo pa pozabiti tudi storitvenega klanja, ki je za goveda nekoliko upadlo, za prašiče pa je skoraj trikrat večje.

Dejavnost trgovine, ki oskrbuje kmete z reprodukcijskim materialom, kmetijskimi stroji in gradbenim materialom, je zadovoljivo opravila svojo nalogo.

Tako smo plasirali kar 13 odstotkov več umetnih gnojil, 12 odstotkov več semen, 19 odstotkov več krmil, koruze pa kar 111 odstotkov več kot preteklo leto, kar je posledica prej omenjenih intervencijskih ukrepov pri prodaji koruze. Prodaja kmetijske mehanizacije prav tako narašča; število prodanih traktorjev je skoraj enako kot v letu 1985, ko je bila ta prodaja rekordna zaradi ugodnih pogojev nabave.

FINANČNI KAZALCI POSLOVANJA

V letu 1986 smo v delovni organizaciji (vključno z delovno skupnostjo skupnih služb) ustvarili 8,901.644.000 din celotnega prihodka, kar pomeni 109 % več kot v preteklem letu. Realna rast celotnega prihodka je samo 8,23 % če upoštevamo povprečni indeks cen na drobno v SRS (193,1) in se pokriva z povečanjem fizičnega obsega proizvodnje. Celotni prihodek se ustvarja v okviru več dejavnosti, zato si oglejmo njegovo strukturo.

Zap. št.	dejavnost	celotni prihod. 1986	86/85	struktura (%) 1985	1986
1.	Družbeno kmet.	331.770	193	4,1	3,7
2.	Zadružništvo	1.656.072	206	18,9	18,7
3.	Mesarstvo	2.702.474	200	31,8	30,5
4.	Oskrba z reprom. in kmet. stroji	3.739.814	222	39,7	42,3
5.	Gozdarstvo	146.642	166	2,1	1,7
6.	Transport	77.081	208	0,9	0,9
7.	Ostalo	196.459	187	2,5	2,2
8.	Skupaj:	8.850.312	209	100,0	100,0

V strukturi celotnega prihodka se je zopet zmanjšal delež kmetijskih in klavniško-predelovalne dejavnosti, kar kaže, da cene v tej dejavnostih ne sledijo splošni rasti cen.

Za dosežen obseg proizvodnje in opravljenih storitev je bilo porabljenih 7,751.798.000 din, kar je 106 % več kot v preteklem letu, hkrati pa je bila rast porabljenih sredstev nižja od rasti celotnega prihodka in smo tako izboljšali ekonomičnost poslovanja (115:113) za 1,8 %. Tudi delež čistih materialnih stroškov v celotnem prihodku se je zmanjšal od 19 % na 16,6 %.

Ko iz celotnega prihodka pokrijemo porabljena sredstva, dobimo dohodek delovne organizacije, ki je znašal 1,149.846.000 din, to je 132 % več kot v preteklem letu.

Ustvarjeni dohodek smo po zaključnem računu razdelili TAKO:

elementi (v 000 din)	leto 1986	ind. delež v dohodku (%) 86/85 leto 1985 leto 1986 plan 1986			
1. dohodek	1.149.846	232	100,0	100,0	100,0
2. obveznosti iz doh.	324.003	226	28,9	28,2	29,5
3. akumulacija	151.925	247	12,4	13,2	13,6
4. sredstva za OD in skupno porabo	673.918	231	58,7	58,6	56,9
— OD	613.256	231	53,4	53,3	51,8

V delitvenih razmerjih smo dosegli ugodnejša razmerja kot v preteklem letu. Delež akumulacije v dohodku se je povečal za 0,8 strukturne točke. S takimi delitvenimi razmerji smo upoštevali družbeno usmeritev razporejanja dohodka in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v letu 1986.

Obveznosti iz dohodka so se povečale za 126 %, njihov delež v dohodku se je zmanjšal za 0,7 strukturne točke.

Ustvarjeni čisti dohodek je znašal 825.844.000 din, kar je 134 % več kot v preteklem letu. Od tega je bilo razporejeno za osebne dohodke 613.256.000 din, za stanovanjski sklad 26.657.000 din, za ostale namene skupne porabe delavcev v TOZD 34.005.000 din. Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo so se glede na preteklo leto povečala 131 %, kar za 1 % zaostaja za rastjo dohodka.

Čisti osebni dohodek na delavca na mesec je v poprečju za delovno organizacijo znašal 110.298,— din.

Sredstva za akumulacijo so znašala 151.925.000 din in so se povečala za 147 %, stopnja akumulacijske sposobnosti se je povečala 35 %. V primerjavi kazalcev uspešnosti poslovanja s podskupino dejavnosti — živinoreja smo dosegli višjo stopnjo akumulacijske sposobnosti (6,13:3,9). Vendar stopnja akumulacijske sposobnosti v kmetijstvu daleč zaostaja za poprečjem gospodarstva kljub temu, da so tudi osebni dohodki delavcev v kmetijstvu nižji.

Marjana SUŠEC, oec.

POSLOVANJE HRANILNICE

Leto je zopet naokoli in čas je, da pregledamo, kako smo poslovali in kaj vse smo naredili v preteklem poslovnem letu.

1. Gibanje rednih hranilnih vlog

Področje	stanje l. 1. 86	vplačila	izplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	40.472	29.917	25.333	45.056	111
Dravograd	10.445	2.300	4.133	8.612	82
Prevalje	18.176	11.131	8.278	21.029	115
Radlje	3.313	9.722	1.072	11.963	361
skupaj:	72.406	53.070	38.816	46.660	119

Tabela kaže, da so se navedene hranilne vloge v lanskem letu le nekoliko dvignile, saj jih je za 19 odstotkov več kot na začetku leta in so že večje kot na koncu leta 1984. V letu 1985 so bile za 13 odstotkov nižje kot na koncu leta 1984.

2. Gibanje vlog od izplačila lesa in kmetijskih pridelkov

Področje	stanje l. 1. 86	vplačila	izplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	107.632	1,237.595	1,151.812	193.415	179
Dravograd	17.144	352.889	291.960	78.073	455
Ravne	57.812	720.088	669.860	108.040	186
Radlje/Ožbalt	53.576	692.964	629.348	117.192	218
skupaj:	236.164	3,003.536	2,742.980	496.720	210

Hranilne vloge iz odkupa kmetijskih pridelkov in lesa so porasle kar za 110 odstotkov, kar je za 12 točk več, kot je znašal porast drobnoprodajnih cen. Največji porast beležimo v Dravogradu in Radljah, kjer so končno prišli na plačilo kmetijskih pridelkov preko hranilnih knjižic.

3. Vezane vloge za določeno dobo

Področje	stanje l. 1. 86	vplačila	izplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	55.228	109.820	63.321	101.727	184
Dravograd	17.480	23.841	10.693	30.628	175
Prevalje	10.014	16.253	13.334	12.933	129
Radlje/Ožbalt	8.635	18.759	14.414	12.980	150
skupaj:	91.357	168.673	101.762	158.268	173

Vezane vloge za določen čas so začele v drugem polletju lani upadati, saj obrestne mere zanje niso bile dovolj stimulativne. Zakonski ukrep, ki je veljal od 1. 7. 1986 dalje, je pospešil porabo denarja in s tem stagnacijo oziroma relativno počasnejšo rast tovrstnih vlog.

4. Hranilne vloge iz osebnih dohodkov

Področje	stanje l. 1. 86	vplačila	izplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
»LEDINA«	13.034	154.008	136.859	30.183	231
»ODOR«—»MESNINA«	17.062	170.248	152.530	34.780	203
skupaj:	30.096	324.256	289.389	64.963	215

Hranilne vloge iz osebnih dohodkov so se sicer precej povečale, vendar manj kot osebni dohodki, iz česar je tudi razvidno, da so varčevalci povečevali porabo svojih prihrankov hitreje kot pa prihranke same.

5. Namensko vezane vloge za stanovanjske kredite

Področje	stanje l. 1. 86	vplačila	izplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	23.976	23.415	174	47.217	196
Dravograd	2.790	9.275	—	12.065	432
Prevalje	11.502	9.318	628	20.192	175
Radlje	5.976	4.415	703	9.688	162
skupaj:	44.244	46.423	1.505	89.162	201

Namensko vezane hranilne vloge za stanovanjske kredite so se podvojile, najbolj pa so se povečale na področju Dravograda.

6. Skupno stanje hranilnih vlog

Področje	stanje l. 1. 86	vplačila	izplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	240.342	1,554.755	1,377.499	417.598	173
Dravograd	64.921	558.553	459.316	164.158	252
Ravne	97.504	756.790	692.100	162.194	166
Radlje	71.500	725.860	645.537	151.823	213
skupaj:	474.267	3,595.958	3,174.452	895.773	118

Skupno so se hranilne vloge v lanskem letu povečale za 88 odstotkov. Drobnoprodajne cene so se povečale za 98 odstotkov in še zmeraj realitvno zaostajajo, kar je ob drvečih cenah tudi razumljivo. V celem letu 1985 smo beležili le 25-odstotno rast, kar je več kot trikrat manj kot letos in si za takšen uspeh lahko čestitamo, saj je njihovo končno stanje 1986 leta skoraj trikrat tolikšno kot pred dvema letoma.

7. Gibanje in stanje posojil kmetom za investicije

Področje	stanje l. 1. 86	izplačila	vplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	159.066	289.233	179.312	268.987	169
Dravograd	58.091	22.595	20.990	59.696	102
Prevalje	61.701	30.389	26.385	65.705	106
Radlje	154.296	166.878	78.943	242.231	156
Skupaj:	433.154	509.095	305.630	636.619	146

Posojila za investicije že zadnja tri leta precej stagnirajo, predvsem zaradi visokih obrestnih mer. V letu 1986 so porasla za 46 % v primerjavi z letom 1985.

8. Posojila z vezano vlogo

Področje	stanje 1. 1. 86	izplačila	vplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	1.443	103	610	936	64
Vuzenica	2.267	82	1.304	1.045	46
skupaj:	3.710	185	1.914	1.981	53

Posojila na vezano vlogo so le še omembne vredna in so se za polovico zmanjšala v primerjavi z letom 1985 in bodo kmalu vsa odplačana.

9. Gibanje in stanje stanovanjskih posojil

Področje	stanje 1. 1. 86	izplačila	vplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	34.597	34.863	5.119	64.341	185
Dravograd	3.379	14.417	379	17.417	515
Ravne	18.035	16.425	1.857	32.603	180
Radlje	8.111	3.807	1.364	10.554	130
skupaj:	64.122	69.512	8.719	124.915	194

Stanovanjska posojila beležijo največjo rast v zadnjih treh letih, saj so rasla le za 4 odstotke počasneje kot drobnoprodajne cene v SRS. Izredno velik porast je bil možen le zaradi obilice vročenih sredstev vseh ustanoviteljev hranilnice.

10. Akontacije na les in kmetijske pridelke

Področje	stanje 1. 1. 86	izplačila	vplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	13.600	125.681	92.025	47.256	347
Dravograd	15.078	68.706	45.563	38.221	253
Ravne	28.477	118.118	84.220	62.375	219
Radlje/Ožbalt	19.397	83.793	54.564	48.626	250
skupaj:	76.552	396.298	276.372	196.478	256

Akontacije na les in kmetijske pridelke so se povečale kar za 156 odstotkov in so kar 6 krat večje kot na koncu leta 1984. Predstavljajo pa skoraj 40 odstotkov vseh hranilnih vlog iz istega naslova.

11. Skupno plasirani krediti

Področje	stanje 1. 1. 86	izplačila	vplačila	stanje 31. 12. 86	indeks
Slovenj Gradec	208.706	449.880	277.066	381.520	182
Dravograd	76.548	105.800	68.236	116.379	152
Ravne	108.213	164.932	112.462	160.683	148
Radlje	184.071	254.478	134.871	301.411	163
skupaj:	577.538	975.090	592.635	959.993	166

Kredit kmetom so porasli za 66 odstotkov, v primerjavi s preteklim letom je v letu 1985 znašala rast 77 odstotkov.

12. Primerjava strukturnih deležev hranilnih vlog in kreditov po področjih

Področje	stanje vlog	% delež vlog	stanje posojil	% del. posojil
Slovenj Gradec	417.598	47	381.520	40
Dravograd	164.158	18	116.379	12
Ravne	162.194	18	160.683	17
Radlje	151.823	17	301.411	31
skupaj:	895.773	100	959.993	100

Primerjava struktur zbranih hranilnih vlog in plasiranih kreditov govori sama zase. Ob njej bi ponovno opozorila na primanjkljaj zbranih hranilnih vlog na področju Radelj, kjer so v mesecu novembru končno le prešli na plačevanje mleka in drugih kmetijskih pridelkov preko hranilnih knjig, efekti pa bodo vidni šele v letu 1987.

KORENT Magdalena, oec.

FLORJANOVA MAMA

Ni je več, Francke Vrhovnik, p. d. Florjanke iz Sel. V 77. letu življenja je 10. februarja letos umrla in nas zapustila za zmeraj.

Florjanova mama je bila 50 let stalno na nogah, zato ni čudno, da so jo na stara leta zapustile. Njeno življenje na mali kmetiji je bilo težko in garaško.

Ko je bila 17 let stara je nekoč pokleknila pred očeta in ga prosila, naj ji dovoli oditi v službo. Ker je bila hčerka edinka, ji seveda tega ni dovolil.

Bila je izredno načitana žena, ki ji niso bili tuji naši slovenski pisatelji in naši pesniki ter njih poezija. Z njo se je bilo veselje in užitek pogovarjati.

Udarci usode so se kar vrstili.

Druga svetovna vojna, smrt moža, smrt edinega sina, boleče noge z odprtimi ranami. Vse to, skupaj s starostjo, je pripomoglo, da se je njeno dobro materinsko srce za vedno ustavilo.

Hčerki Anki, zetu Tonetu, sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem pokojne Florjanove mame izrekamo iskreno sožalje.

Rok Gorenšek

IVANU GLINIKU, pd. KLEMENU V SLOVO

Smrt je neusmiljena, njena kosa nikoli ne počiva. Konec januarja letos nam je pokosila dobrega očeta, moža in prijatelja, kmeta, zadružnika, kooperanta KKZ-TRATA Prevalje in TOK gozdarstva Ravne, velikega prijatelja prevaljskih gasilcev, Ivana Glinika pd. Klemena z Breznice pri Prevaljah.

Ivan je bil rojen v družini, kjer je bilo 10 otrok. Oče je bil trda kmečka korenina, ki se je trdno držal starega načela: »Ti meni luč, jaz tebi ključ.« Bil je gospodaren in zdrt za delo.

Ivan je postal »furman«. Konji so bili vse življenje prav do smrti njegovo največje veselje. Kljub tehniki, ki je prišla h Klemenu, je vedno poudarjal: »Jaz pojdem prej od hiše, kakor pa konji.« In tako se je tudi zgodilo.

Rajni Glinik je kot gasilec prejel visoko društveno priznanje za svoje delo in pomoč gasilcem. Član Gasilskega društva Prevalje je bil od 1964 leta.

Slovo je imel lepo, saj so se od njega v velikem številu poslovili gasilci, kmetje, gozdarji, sosedje, prijatelji in znanci.

Ženi, hčerka, vnukom, sorodnikom, znancem in prijateljem izrekamo iskreno sožalje.

ROK GORENŠEK

23. marca je bila štafeta palica v Slovenj Gradcu

2. Pri vseh novih investicijah morajo brez izjeme uporabljati tako tehnologijo dela oz. zagotoviti čistilne naprave, tako da bo okolje zaradi njihovega delovanja ostalo neokrnjeno.
3. Pomemben je nadzor nad sečnjo oz. gospodarjenjem z našimi gozdovi.

SKLEPI CELOTNE OKROGLE MIZE

Čimprej moramo sprejeti predpise, ki bi večje onesnaževalce v SRS zavezovali, da takoj začnejo s sanacijo stanja tako, da bodo v najkrajšem roku prešli na čistejša načine tehnoloških postopkov in izgradnje čistilnih naprav: mladi se bomo zavzemali tudi za to, da ZSMS izostri in konkretizira politiko do ekoloških problemov in za to, da tudi Jugoslavija postane podpisnik mednarodnih sporazumov o varstvu okolja oz. pristopi k izpolnjevanju že podpisanih.

Na Koroškem sta bili še dve okrogli mizi:

- ob 12. uri v železarni Ravne na temo: INOVATIVNA DEJAVNOST
- ob 15. uri v gasilskem domu Prevalje na temo: RAZVOJNE MOŽNOSTI GOSPODARSTVA

Ob okroglih mizah smo sestavili in izvedli tudi kulturni in zabavni program, ki se je odvijal v sedmih festivalnih dnevih potovanja štafete po Sloveniji.

Mladi so v Slovenj Gradcu razpravljali o ekologiji

Program

sobota, 21. 3. 1987 — glasbeni popoldan v Kulturnem domu Slovenj Gradec z začetkom ob 16. uri (Martin Lumbar — pel je Kekčevo pesem v filmu SREČNO KEKEČ in je predstavil indijsko glasbo);

nedelja, 22. 3. 1987 — mini odbojka v Mislinji ob 10. uri;

ponedeljek, 23. 3. 1987 — ob 9. uri okrogla miza o EKOLOGIJI na SŠ Edvarda Kardelja;

ob 9. uri kinopredstava za OŠ Slovenj Gradec,

ob 10. uri kinopredstava v Mislinji;

ob 15. uri videoteka »Sraka« v Nami Slovenj Gradec;

na SŠ Edvarda Kardelja je bil naravoslovni dan;

sreda, 25. 3. 1987 — gledališka predstava ob 18. uri Kulturni dom Slovenj Gradec;

— kinopredstava v Mislinji;

četrtak, 26. 3. 1987 — razgovor z Lojzetom KOSOM in z dveh zamejčema;

petek, 27. 3. 1987 — MOPPET SHOW — športna hala ob 19. uri.

Posebej pa je svoj program v festivalnih dneh popestrila SŠ Edvarda Kardelja s svojim programom.

Predsednik KS ZSMS LESNE Slovenj
Gradec
Miran POGLADIČ

KADROVSKE VESTI — SOCIALNA PROBLEMATIKA — REKREACIJA

Kadrovska politika v Lesni in njeno (ne)izvajanje

V zadnjem času vse več govorimo o kadrovanju in izobraževanju. Ta problematika ni obšla Lesne, še več, morda je tu v celoti večja, kot bi pričakovali. Z internim priznavanjem izobrazbe na podlagi delovnih izkušenj smo umetno dvignili izobrazbeno raven.

Naša družba je obremenjena z velikimi gospodarskimi problemi. Če hočemo uspešno poslovati je nujno kvalitetno strokovno delo. To bomo dosegli samo, če bomo imeli na delovnih mestih strokovno usposobljene kadre. Strokovnih kadrov v Lesni primanjkuje na področju lesarstva, računalništva in marketinga, pa tudi gozdarstva.

Problemi slabega kadrovskega stanja se kažejo v nizkih osebnih dohodkih, slabih pogojih dela, slabih odnosih, velikem razkoraku med zahtevano in dejansko šolsko izobrazbo.

Največji razkorak med zahtevano in dejansko šolsko izobrazbo se kaže na tistih področjih dela, kjer naj bi bila kadrovska zasedba najboljša (gonilna sila DO); to je v obeh delovnih skupnostih (DSSP in DS IB) in TOZD Blagovni promet ter na področju vođenja revirjev v gozdarskih tozdih.

Naložba v kadre je naložba za prihodnost in je naložba v znanje za delo in upravljanje. V Lesni smo z internim priznavanjem izobrazbe dali močan udarec izobraževanju. Strokovnjaki, ki naj bi jih pridobili, niso stimulirani za delo v Lesni. Spoštovanja do izobraževanja s tem ne krepimo, marveč dosegamo nasprotno.

Zakaj bi se delavec izobraževal, če pa mu je izobrazba že tako ali tako priznana. Ponekod se celo dogaja, da preskakuje določen delavec dve ali več stopenj šolske izobrazbe in dobiva večji OD kot strokovnjak na drugem področju dela iste delovne organizacije (sektor AOP, nekateri revirni vodje itd.).

Spremeniti je treba odnos tako, da bo interese za izobraževanje narasel. Od delavcev, ki nimajo ustrezne izobrazbe, moramo zahtevati in jim omogočiti, da bodo pridobili ustrezno izobrazbo in uveljavili znanja, ki so temeljnega pomena za Lesno. Podatkov o motivaciji za ali proti učenju nimam, saj takšna anketa s tega področja ni bila narejena. Izkušnje na delovnih mestih, pri opravljanju poklica so verjetno različne, vendar v glavnem ne motivirajo k učenju, ker znanje v Lesni ni ustre-

žno vrednoteno. Položaj izobraženih delavcev v Lesni ni ugoden. V novem sistemu ni dovolj upoštevana kreativnost delavcev.

Živimo v obdobju gospodarske stabilizacije in v obdobju, ko se lesna industrija otepa z velikimi izgubami. Lesna je preteklo leto poslovala kolikor toliko uspešno. Vendar, kakšna bodo naslednja leta? Izhod iz težav vidim v veliki meri v zasedbi ustrezno izobraženih kadrov. Vprašujem se, ali se v Lesni boji mo izobraženih kadrov? Res, da nekatere ankete kažejo, da je trikrat več izobraženih, kot neizobraženih anketirancev imelo spore z nadrejenimi in štirikrat več sporov z drugimi: to je s kolegi, strokovno službo, družbenopolitičnimi organizacijami itd. Vendar se tega v Lesni ne bi smeli ustrašiti.

V korak z razvitimi bomo šli le s strokovnim znanjem in z zasedbo določenih delovnih mest s strokovnjaki. Zato bi morali interno priznavanje izobrazbe ukiniti ali pa ga znižati na minimum. Prepričan sem, da bi z ustrezno kadrovsko politiko v naslednjih 10—15 letih pripeljali Lesno med uspešnejše in boljše delovne organizacije.

Vlado PLANINŠEK

LETOVANJE 1987

Člani kolektiva Lesne lahko v letošnjem letu letujejo v naslednjih krajih:

- v počitniškem domu v Filip Jakovu
- v hotelu BERNARDIN v Portorožu
- v hišicah v Selcah
- v kamp prikolicah v Selcah
- v vikend bungalovih v Lanterna kampu pri Poreču in
- v hišicah v Termah Čatež.

Izmene bodo 10-dnevne, in sicer v času:

- od 11. 6. do 21. 6.
- od 21. 6. do 1. 7.
- od 1. 7. do 11. 7.
- od 11. 7. do 21. 7.
- od 21. 7. do 31. 7.
- od 31. 7. do 10. 8.
- od 10. 8. do 20. 8.
- od 20. 8. do 30. 8.
- od 30. 8. do 9. 9.
- od 9. 9. do 19. 9.

Delavec nastopi letovanje s kosilom in ga konča z zajtrkom. Sobo, hišico, prikolico, vikend bungalov — mora delavec izprazniti do 9. ure zjutraj.

Cene za letovanje bodo objavljene do 1. 5. 1987.

Delavci, ki niso zaposleni v DO Lesni, nimajo pravice letovati v prikolicah, vikend bungalovih, Selcah, Portorožu, Čatežu, lahko pa letujejo v Filip Jakovu, če kapacitete niso zasedene.

Pravico do letovanja po ceni, ki bo določena za člane kolektiva, bodo imeli tudi nezaposleni zakonci članov kolektiva, njihovi nepreskrbljeni otroci nad 10 let, upokojenci in njihovi nepreskrbljeni otroci ter kmetje kooperanti.

Po ceni, ki bo določena, bo lahko delavec letoval največ 10 dni, najmanj pa 5 dni (koriščno vseh 5 dni skupaj).

V času letovanja od 11. 6. do 21. 6. in od 21. 6. do 1. 7., se priznava 20 % popust.

Po sezoni ni popusta!

Popust velja za vse objekte razen za hotel BERNARDIN v Portorožu. Popust ne velja za izlete do 5 dni.

Prednost pri letovanju v glavni sezoni imajo delavci,

1. ki še niso, oziroma so najmanjkrat letovali v počitniških objektih,
2. ki imajo daljšo delovno dobo pri Lesni,
3. ki imajo večje število nepreskrbljenih družinskih članov,
4. ki imajo večje število šoloobveznih otrok,
5. ki imajo zaposlenega zakonca v Lesni,
6. ki so samohranilke — samohranilci,
7. ki koristijo kolektivni dopust.

Za delavce, ki bodo letovali v Filip Jakovu, bo organiziran avtobusni prevoz, ki ga bomo uskladjali z Merxom.

Vse podrobnosti in ceno v zvezi s prevozom bomo naknadno sporočili.

Delavci, ki želijo potovati z avtobusom, morajo to javiti referentu za družbeni standard vsaj 15 dni pred odhodom. Uro odhoda avtobusa bomo pravočasno javili.

Prevozne stroške morajo delavci poravnati pred odhodom.

Delavci, ki bodo letovali v hišicah v Selcah, morajo imeti s seboj jedilni pribor in posteljno perilo, v kontejnerjih in prikolicah pa samo posteljno perilo.

Delavcem, ki bodo razporejeni v zeleno letovišče, bo zadržan regres kot akontacija za letovanje. Delavcem, ki ne bodo letovali v kapacitetah Lesne, bo izplačan regres konec meseca maja 1987.

Letovanje lahko odjavite najkasneje do 1.

6. v tekočem letu. Odjava letovanja po 1. 6. je opravljena le v primeru bolezni, hujših poškodb, smrti in službenih zadev, zakar je potrebno predložiti potrdilo.

V primeru kasnejšega nastopa letovanja ali predčasnega odhoda domov zaračunamo polno ceno.

7. april — svetovni dan zdravja

Cepiti vse otroke sveta do leta 1990, je geslo, ki velja za letošnji svetovni dan zdravja. Ta cilj sta si Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) in UNICEF zastavila že pred desetimi leti. Ali ga bo mogoče uresničiti?

To, da lahko s cepljenjem zaščitimo otroke in tudi ostalo prebivalstvo pred nekaterimi nalezljivimi boleznimi, se zdi danes samo po sebi umevno, pa še pred tremi desetletji ni bilo tako. V nekaterih predeh sveta pa še danes ni zlahka dosegljivo. Ali smo vsi skupaj kdaj pomislili, koliko otrok še danes v deželah, kjer ni dovolj zdravstvenih delavcev in sredstev za cepiva, pomorijo številne bakterijske in virusne nalezljive bolezni?

Cepljenje, ki ga izvajamo s preizkušenimi in vedno znova testiranimi cepivi večini otrok in kasneje tudi odraslim (npr. JLA) resnično daje možnost, da se ubranijo teh težkih bolezni.

V zgodovino medicine so se zapisali veliki močje, ki so korakoma odkrivali skozi zadnji dve stoletji, kako preprečiti in zaječiti velike epidemije bolezni kot npr. črnih koz, kolere, stekline, tuberkuloze, davice, oslovskega kašlja, tetanusa, otroške paralize in še mnogo drugih (klopni meningitis, B hepatitis).

Novorojenec tik pred odhodom iz porodnišnice cepimo proti tuberkulozi, ki verjetno ne bi bila tako ukročena, če bi s tem ukrepom prenehali. Kmalu po rojstvu, že v starosti 3—4 mesecev, pričnemo dojenčka cepiti proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju in otroški paralizi, v starosti med 1. in 2. letom pa še proti ošpicam in mumpsu (vnetje obušesne slinavke). V kasnejšem obdobju ponavljamo cepjenja proti davici, tetanusu in otroški paralizi. S tem ukrepom zagotovimo boljši uspeh cepljenja. V obdobju pubertete (7. razred OŠ) cepimo deklice proti rdečkam, da bi na ta način preprečili obolevanje v zrelejšem obdobju, ko bi lahko v nosečnosti zbolel tudi še nerojeni otrok, kar povzroči težke posledice te viroze. Fantje pa imajo še poseben program cepljenja v JLA. Večina držav, ki ima dobro razvito zdravstveno službo in dovolj sredstev za cepivo, ima podobne cepilne programe. SZO in UNICEF pa se trudita, da bi podobno precepljenost zagotovili vsem otrokom sveta.

Danes se nam zdi samo po sebi umevno, da naši malčki ne zbolijo za davico, da celo zdravniki ne poznamo več bolezenskih znakov in narave bolezni in prak-

NAPOTNICA NI PRENOSLJIVA! Če bi koristnik izročil napotnico osebi, ki nima pravice do ugodnosti, ali bi s seboj pripeljal osebo, ki niso navedene na napotnici, je s tem huje kršil delovno obveznost.

Pri prejemu napotnice za letovanje je potrebno obvezno poravnati ves znesek.

Vse pravilno izpolnjene prijavnice morajo tajnice TOZD, TOK, DS IB in sektorjev DSSP poslati referentki za družbeni standard v DSSP najkasneje do 20. 4. 1987.

DANICA PETEK

se, temveč le iz učbenikov o nalezljivih boleznih. Tu in tam se še zgodi, da zbolijo dojenček za oslovskim kašljem ali ošpicami, če je prišel v stik s povzročiteljem teh bolezni prej, preden je bil zaščiteno s cepljenjem. Tetanusa pri novorojenčkih in otrocih pa v Sloveniji ne poznamo več. Prav tako že nekaj let nazaj naših otrok ne pohačja otroška paraliza. Vse to je zasluga precepljenosti naših otrok in mladine. Dispanzerska zdravstvena služba v koroški regiji se že desetletja trudi, da bi ta cilj — čim večjo precepljenost naših varovancev, dosegla in po možnosti še izboljšala. V zadnjih dveh letih smo tudi pri nas prešli na t. im. kontinuiran način cepljenja. To pomeni, da sproti cepimo skozi vse leto dojenčke takrat, ko dosežejo primerno starost. Seveda pa slabotnih ali kako drugače bolnih otrok ne cepimo, temveč poseg preložimo za čas, ko je otrok zdrav, krepak in sposoben za cepljenje. O tem odloča dispanzerski otroški zdravnik ali zdravnik v otroški posvetovalnici. Z veseljem lahko ugotovim, da se večina staršev dobro odziva na vabila in sodeluje z nami tako, da lahko njihovega malčka pravočasno uspešno zaščitimo. Cepiva se v ustreznih ustanovah nenehno testirajo glede uspešnosti, varnosti in eventuelnih komplikacij, ki pa so na srečo silno redke in seveda niso tako hude, da bi nas odvrgle od cepljenja.

Dobro poučeni morda tudi veste, da po vsem svetu ne cepimo več proti črnim kozam. Pred desetimi leti je namreč SZO razglasila, da je ta bolezen tudi v Aziji in Afriki izkoreninjena in je torej cepljenje nepotrebno. Moram priznati, da smo si zdravniki, ki smo morali cepiti otroke proti tej bolezni, oddahnili. Ravno pri tem cepljenju smo se najbolj bali najtežje komplikacije — vnetja možganskih open in možganovine (meningoencefalitis).

Upamo tudi, da bo virologom (znanstvenikom, ki proučujejo viruse) uspelo odkriti cepivo ali zdravilo proti t. im. »kugi 20. stoletja«, to je AIDS, ki nas danes še navdaja z grozo, zlasti zato, ker je medicina proti tej bolezni danes še nemočna.

Bilo bi res nedopustno, da bi starši iz malomarnosti ali namerno odtegovali svojim otrokom koristi zaščitnega cepljenja, kajti kaj kmalu bi se spet pojavile v večjem obsegu mnoge bolezni in morale tudi naše otroke, tako kot se to še vedno dogaja v nerazvitih deželah »tretjega sveta«.

Dr. BOŽENA ČRETNIK
Spec. pediater

Prišli v TOZD — januar 1987

Priimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC
Gotovnik Stefan, 3. 1. 1987, gozdni delavec, iz JLA

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA
Ogriz Marija, 1. 1. 1987, snazilka, —

TOZD GOZDARSTVO ČRNA
Gregor Helena, 1. 1. 1987, pomoč pri kuhanju, PD Črna

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH
Zemljak Dušan, 7. 1. 1987, pom. čelista, JLA

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Gasič Budimko, 5. 1. 1987, manipul. zag. lesa, —
Skarlovnik Jožef, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Vasič Goran, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Tavčman Danilo, 5. 1. 1987, izv. del. v sklad. izd., —
Medved Karmen, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Tripunović Stana, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Ivaštan Željko, 5. 1. 1987, izv. del. v sklad. izd. —
Vasič Dragica, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Mehmedović Šemsija, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Trajanovska Dragica, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Nakič Hanifa, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Štrekelj Marjetka, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Štrumpf Simona, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Bajrić Enisa, 5. 1. 1987, pom. str. dela, —
Kristan Melhior, 6. 1. 1987, drobljenje odpadkov, —
Rajšp Adolf, 7. 1. 1987, pom. str. dela, Lepenka Prevalje, —
Osojnik Marija, 16. 1. 1987, pom. str. dela, Tekstilna ind. Otiški vrh, —
Poročnik Dragica, 22. 1. 1987, pom. str. dela Tekstilna industrija Otiški vrh. —

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Jevšnik Janez, 1. 1. 1987, vodja čelj. furnirja, JLA

Verhnik Stefan, 26. 1. 1987, vodja miz. rezkarja, JLA

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE OB DRAVI
Osvald Jože, 1. 1. 1987, vod. in lans. proizv., Marles

Podušek Marijan, 26. 1. 1987, emb. roč. k. in kontrola lep. p., JLA

Kajzer Andreja, 1. 1. 1987, pomoč. pri brus. stroju.

OBVESTILO

Na temelju razpisa Izobraževalne skupnosti Slovenije bo Srednja šola Edvarda Kardelja v Slovenj Gradcu organizirala izobraževanje ob delu za lesarsko usmeritev (1. letnik) — za poklic lesarja širokega profila (nekdanji mizar). Oddelek bo organiziran le, če bo dovolj prijav (vsaj 30, kakor terja razpis).

Pouk bo popoldne oziroma v zgodnjih večernih urah. Enako velja tudi za praktični pouk. Stroški šolanja bodo odvisni od števila vpisanih in obsega predvidenih učnih ur in to v dogovoru s kandidati in matično šolo v Mariboru.

Kandidati!

Prijave z ustreznimi dokumenti (sprichevalo o dokončani osnovni šoli ali kaki drugi šoli in potrdilo o zaposlitvi) pošljite na Srednjo šolo Edvarda Kardelja Slovenj Gradec, Koroška 11, do 25. junija 1987. Izobraževalna organizacija vam bo najpozneje do 30. avgusta 1987 sporočila, ali bo izobraževanje organizirala in kdaj in kje bo pouk.

Ravnatelj
Tone TURIČNIK, prof.

OBVESTILO
UPOKOJENCEM

Socialna služba je v začetku leta odposlala vsem upoko-jencem DO LESNA anketne liste z vprašanji o njihovih življenjskih razmerah.

Ob pregledovanju vrnjenih anket smo bili še posebej pozorni pri vprašanju o virih in višini mesečnih dohodkov upoko-jencev in družinskega člana. Ugotovili smo, da je precej upoko-jencev, ki so opravičeni do varstvenega dodatka. »Pravi-co do varstvenega dodatka v letu 1987 imajo starostni, invalid-ski in družinski upoko-jenci, če njihovi dohodki skupaj z do-hodki družinskih članov v letu 1986 niso presegali mesečno 76.869 din ali letno 922.428 din na posameznega družinskega člana in če sedaj prejemajo nižji znesek pokojnine, kot znaša najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo 76.869,38 din.« (Vzajemnost 87, št. 2).

Zato obveščamo vse upoko-jence, ki mislijo, da bi bili upravičeni do varstvenega dodatka, naj vložijo zahteve za pri-znanje pravice do varstvenega dodatka na Skupnosti pokojnin-sko-invalidskega zavarovanja v Ravnah, kjer lahko dvignejo tudi obrazce.

S seboj prinesite tudi odrezke od zadnje pokojnine.

Dragica Flogie

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Vrhovnik Ivan, 15. 1. 1987, ključavničar,

TOZD CENTRALNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Juvan Ivan, 7. 1. 1987, skladišni delavec, Žaga Mušenik
Vidović Stanko, 12. 1. 1987, skladišni delavec, iz JNA

TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHIŠTVA NOVA OPREMA SLOVENJ GRA-DEC

Založnik Roman, 1. 1. 1987, izvaj. zaht. tapet. del, JLA

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Bežjak Martin, 1. 1. 1987, vodja prodaje in odpreme v prodajalni Pameče, TIMA—TOZD
Oskrba Dravograd
Kobolt Franc, 26. 1. 1987, vodja enote prod. Pameče v Dravogradu, Interna banka Slovenj Gradec,

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Domijan Guido, 1. 1. 1987, tehnolog najzahtev. izdel., TOZD TIP Otiški vrh
Pečoler Ivica, 15. 1. 1987, knjigovodja za TOZD skup. I, TOK Gozd. Slov. Gradec

Odšli iz TOZD — januar 1987

Priimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljal — organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC
Gatej Peter, 7. 1. 1987, gozdni delavec-sekač,

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Gros Ljudmila, 1. 1. 1987, snazilka, družinska upokojitev

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM

Šifter Jože, 13. 1. 1987, sekač, JNA

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Pečoler Ivica, 14. 1. 1987, obračun OD, LESNA DSSP

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH

Vogler Janez, 5. 1. 1987, zlaganje in odprema,

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Juvan Ivan, 6. 1. 1987, dovoz hlodovine, CLS Otiški vrh

TOZD ŽAGA VUHRED

Peruš Slavica, 19. 1. 1987, zlaganje žaganega lesa, skladišna dela

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE OB DRAVI

Planinšič Anton, 14. 1. 1987, upr. stroj. za izd. utorov, zarez in obd. brazd., JLA
Stelcer Zvonko, 14. 1. 1987, izv. nalog kontr. proizvo., JLA
Štruc Janko, 14. 1. 1987, embalaža polken, JLA

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Perko Zdravko, gradbeni delavec,
Topić Marinko, 6. 1. 1987, gradbeni delavec,

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

RINK ALOJZ, 11. 1. 1987, skladišni delavec, invalidska upokojitev

TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHIŠTVA NOVA OPREMA SLOVENJ GRA-DEC

Orešnik Zvonka, 13. 1. 1987, pritrj. kosi kape na vzmet, jedra,
Sadiković Medina, 27. 1. 1987, izvaj. manj zaht. tapet. del,
Ulbi Jure, 27. 1. 1987, izvaj. manj zaht. tapet. del,

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Poderčnik Sonja, 31. 1. 1987, knjigovodka TOZD skup. I, CLS Otiški vrh

Prišli v TOZD — februar 1987

Priimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Oder Marija, 1. 2. 1987, snazilka, —
TOK GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Rejak Anton, 1. 22. 1987 g. gozdno gojitveni delavec, iz JNA

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Kos Andrej, 12. 2. 1987, zlaganje žaganega lesa, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Velušek Anton, 2. 2. 1987, drobljenje odpadkov,
Kolar Milan, 11. 2. 1987, vezanje palet, Lepenka Prevalje
Ilić Stojan, 11. 2. 1987, čiščenje prostorov, Lepenka Prevalje

Kadiš Marija, 18. 2. 1987, rezk. na veriž. rezk., Grafika Prevalje

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE — PODVELKA

Solero Judita, 2. 2. 1987, čist. upr. in proizv. p., prva zaposlitev
Urisk Alojzija, 2. 2. 1987, servir. jedil, —

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Jeromeš Marjan, 25. 2. 1987, vzdrževanje elektro naprav, —

Odšli iz TOZD — februar 1987

Priimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljal — organizacija, v katero odhaja

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Kresnik Silva, 16. 2. 1987, obračun OD, Elektro Slovenj Gradec

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Rajšp Adolf, 17. 2. 1987, pomožna strojna dela,
Štrekelj Marjetka, pomožna strojna dela, Center za soc. delo Ravne
Pliberšek Kristina, 28. 2. 1987, razrez lesa, starostna upokojitev

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA PREVALJE

Kaudik Vlado, 31. 1. 1987, pomoč na liniji oblog II, —
Grebenc Ivana, 18. 2. 1987, pomoč spaj. furnirja II, Elektro Slovenj Gradec

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Matičević Ivan, 3. 1. 1987, gradbeni delavec —
Topić Ilija, 20. 2. 1987, gradbeni delavec

XXIV. republiško smučarsko prvenstvo gozdarjev, lesarjev in lovcev Slovenije je bilo letos na Rogli. Prireditelj sta bila Gozdno gospodarstvo Celje in LIP Konjice 21. marca. Preko 500 tekmovalcev se je pomerilo v veleslalomu in tekih na smučeh.

Naše ekipe so tudi letos dobro zastopale Lesno. Moški so v veleslalomu še vedno na vrhu, saj so prejeli pokal za prvo mesto. Več konkurence so imeli moški v tekih. Ženske so se v veleslalomski disciplini uvrstile na 5. mesto, v tekih pa na 4. mesto. V skupni razvrstitvi je Lesna na 4. mestu.

Letos so Lesno zastopali:

ženske:

Erika Razdevšek — TIP Otiški vrh
Anica Dokl — Nova oprema
Alenka Kresnik — TIP Otiški vrh
Marija Mihelj — DSSP
Ida Robnik — DSSP
Majda Čas — TOK Slovenj Gradec
Olga Pogorevcnik — TOK Slovenj Gradec
Petra Krevh — Gradnje Slovenj Gradec
Majda Klemenšek — Blagovni promet

moški:

Boris Iglar — Žaga Mušenik
Janez Kozelj — TOK Slovenj Gradec
Franc Plešec — Gozdarstvo Črna
Ivan Srebre — Gozdarstvo Črna
Zlatko Kurej — Blagovni promet
Drago Lorber — DSSP
Zdravko Miklavčič — Gozdarstvo Radlje
Adi Rošar — TOK Slovenj Gradec
Drago Zagorac — DSSP
Dani Pisnik — TOK Ravne
Mitja Horvat — DSSP
Miroslav Čas — DSSP
Branko Glavan — DSSP
Hinko Andrej — DSSP
Jože Mori — DSSP
Peter Cesar — TOK Slovenj Gradec

Medalje in diplome so prejeli:

Veleslalom ŽENSKO:

Erika Razdevšek 5. mesto IV. kategorija
Anica Dokl 6. mesto IV. kategorija

Veleslalom MOŠKI:

Boris Iglar 2. mesto IV. kategorija
Franc Plešec 4. mesto III. kategorija
Ivan Srebre 5. mesto III. kategorija
Zlatko Kurej 2. mesto II. kategorija
Drago Lorber 3. mesto II. kategorija
Zdravko Miklavčič 2. mesto I. kategorija
Adi Rošar 3. mesto I. kategorija

Teki ŽENSKO:

Anica Dokl 3. mesto IV. kategorija
Majda Klemenšek 6. mesto III. kategorija
Ida Robnik

CERKEV NA URŠLJI GORI BOMO OBNOVILI

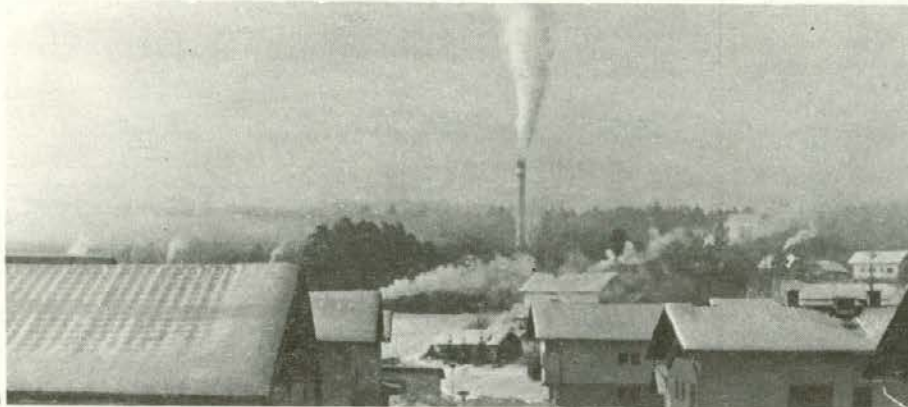
Turistično olepševalno društvo Slovenj Gradec, Krajevna skupnost Slovenj Gradec in Župnijski urad Stari trg so pripravili razgovor o možnosti obnove cerkve na Uršlji gori. Sestanka so se udeležili predstavniki Zavoda za spomeniško varstvo Maribor, Planinskega društva Prevalje, Lesne iz Slovenj Gradca župnijskih uradov, skupščine občine Slovenj Gradec, krajevnih skupnosti Podgorje, Slovenj Gradec in Stari trg ter projektanti Kogradov. Joško Fras, dipl. ing. arh in Peter Gladež, dipl. ing. arh.

Cerkev na Uršlji gori hitro propada. Zgradba je zelo vlažna. To je vzrok, da je zgradbo načela goba in, da hitro propada inventar ter omet v notranjosti cerkve. Da bi ustavili nadaljnjo propadanje tega kulturno zgodovinskega spomenika so turistični delavci Slovenj Gradca v sodelovanju z drugimi društvi in župnijskimi uradi oblikovali načrt obnove. Že v mesecu maju, ko bo možen dostop do cerkve, bomo

skupaj s projektanti in drugimi strokovnimi sodelavci opravili popis najnujnejših del. Naloge smo razdelili v več faz. Prva najnujnejša dela, to je odvodnjavanje, bomo opravili že v letošnjem letu. Začeli bomo z zbiranjem prostovoljnih prispevkov, denarja in lesa, organizirali pa bomo tudi prostovoljne delovne akcije. Sanacija ostrešja bo zahtevala največ denarja. Kritina bo iz lesa — skodel. V naslednji fazi bomo ometali objekt in v zadnji fazi zaščitili inventar s ustrežno impregnacijo. Zlasti je pomembno, da uredimo ustrezno zračenje prostora in tako zmanjšamo odstotek vlažnosti.

Turistično društvo Slovenj Gradec je že posredovalo poziv vsem kulturnim društvom in planinskim društvom v regiji, delovni organizaciji ravske železarne, vsem krajevnim skupnostim in turističnim društvom v regiji, da v akciji obnove sodelujejo. Nosilec investicije bo Župnijski urad Stari trg. Zavedamo se, da je naloga, ki smo si jo zadali izredno zahtevna.

Prepričani pa smo, da bomo uspešni le, če bomo deležni podpore celotne skupnosti in posameznikov. Zavedamo se, da je cerkev na Uršlji gori simbol koroške krajine in ne more nam biti vseeno, v kakšnem stanju jo bomo zapustili prihodnim rodovom. Ob tej priliki pozivamo vse občane Koroške krajine, da nam pomagajo. Prostovoljni denarni in drugi prispevki (les) se bodo zbirali na posebnem žiro računu Župnijskega urada Stari trg. Prepričani smo, da nam boste pomagali v tej zahtevni in odgovorni nalogi in da bo Uršlja gora in cerkev na njen še dolgo naš ponos.

Nedeljsko jutro pri — 24° C, januarja v Slovenj Gradcu, foto Ivo LIPOVŠEK

Vinko Klančnik

Velika noč leta 1944

Že se približuje velika noč, kot takrat 44. leta, ko so še hodili tu po kmetijah partizani.

Kdo le ne bi poznal prijazne Postavkove gospodinje, ki je med vojno rada pomagala našim aktivistom. Nekaj časa je bila na Postavkovem zasilna bolnica, kjer so se zdravili ranjeni in ozeblji partizani. Pri njih se je večkrat zadrževal že pokojni Lubas iz Kotelj. Bil pa je pri njih tudi sin, sedanji Lubas. Večkrat so bili v skrbeh, kaj bo, če pridejo Nemci. Na srečo so le malo kdaj prišli. Ko so se jih najmanj nadajali so se nenadoma pojavili.

Tako je bilo tudi takrat na veliko noč leta 1944. Gospodinja Jožefa je pripravila kosilo, kot se spodobi za ta veliki praznik. Pa si je mislila, da na tak dan res ne bo Nemcev, ker je velika noč in lahko h kosilu povabi tudi Lubasovega sina. Res je šla po njega, a le ma-

lo časa so jedli, ko je domači sin zagledal Nemce, kako se približujejo. Takrat pa so se domači otroci in Lubasov sin takoj znašli. Zbežali so iz hiše in zunaj nad hišo prepevali, kot da so vsi domači. Nemci pa so obkolili hišo in tudi poprašali, čigavi so otroci, ki tako lepo pojejo in se igrajo. Gospodinja pa jim je odgovorila, da so domači. Nemci so pregledali poslopje in odšli. Otroci pa so se vrnili v hišo in se smejali, ker so tako na predrzen način rešili Lubasovemu sinu življenje. Postavkova mati je bila srečna, da so otroci bili tako iznajdljivi, da so se sami rešili iz zanke, v katero bi bili lahko padli. Od takrat dalje so se znali bolje čuvati, ker nič ne veš, kdaj in od kod lahko prinese sovražnika.

Po pripovedovanju Jožefe Kamnik.

Štefka MELANŠEK

Pri Gojzerjevi žagi v tisti črni grapi konji so bili mršavi so z vozom v grapo šli. V grapi so ležali niso več kašljali iz grape so jih vlačili še tisti gvant dol slačili.

Dober konjar je zelo malo spal. Že od trete ure zjutraj pa do 10 zvečer je bil na nogah. Ležali so vsi v štali pri konjih. Mokro obleko so sušili na konjih, ker druge možnosti ni bilo. Mokro obleko je privezal na konja in zjutraj je bila suha.

Če obleka ni bila dobro privezana na konja jo je imel zjutraj pod konjem in seveda tudi temu primerno. Da bi bili konji bolj živi, so konjarji dajali konjem razne stvari. Od mušnice, kuščarja, kače in razno. Vse to so močili v žganje in jim dajali po kapljicah na kruh, katerega si je moral od svojih ust odtrgati. Lovili so debele mačke, pse ter jih rabili za mast.

Konjarji so bili tudi prijetni in šegavi fantje. Tako pride nekega ponedeljka Franc z novim vozom, namenjen po les v planino. Pri gostilni so stali že drugi konjarji ter se krepčali z vinom. Beseda da besedo in stava se začne, kdo ima močnejše konje. Močnejši morajo potegniti slabše nazaj. Privežejo par konjev za Francetov voz. Ti morajo potegniti Francove konje nazaj. Tako začno vleči vsak na svojo stran. Ker so bili konji enako močni, so tako dolgo vlekli, da je imel vsak par svoj konec voza. Seveda s tem tudi ni nobeden izgubil stave. Samo Franc je bil brez voza. Bilo je še marsikaj. Sredi trga je bila klop, na kateri so na sv. Mihaela prejemali likof.

Likof je bila nekaka obljuba, da bo po novem letu šel v službo k tistemu, od katerega je prejel likof. Bili so tudi taki, ki so prejeli po več likofov.

Janez PRAPROTNIK

HLAPEC — KONJAR

Bili so časi, pred 60 leti, ko še tu na Pohorju ni bilo ne avta ne traktorja, zato so bili konji edino prevozno sredstvo. Konjar je bil prvi med hlapci in dninarji, tako je tudi pri dekletih več veljal kot ostali. Bil je pregovor:

Če bom konjarja uzela, bom dobro živela. Tista pa, ki mlinarja ima, še navadno moko fehta. Konji so bili za delo na poljih in za prevoz lesa iz najslabših koteč in grap. Vsak dober konjar je gledal, da je imel debele in močne konje. Bil je konjar Maks. Imel je res lepe konje. Rad se je hvalil, da so njegovi konji zato tako lepi, ker jih krmi s človekovimi kostmi. Ljudje so v tistih časih v to tudi verovali. Bil je rek da konji, ki to uživajo, po sončnem zahodu ne smejo biti več zunaj hleva.

Potem pridejo sami hudički pomagat voziti, konji se strašno bojijo in so čisto nori in divji.

Zgodilo se je na dan svetega Antona. Vozil je konjar vino, ki je bilo namenjeno vsem romarjem, ki so hodili sv. Antonu sreče prosit, dekleta pa s smetano brke mazat, da bi jim sv. Anton poklonil ženina. Ker je pač vino dobra krapljica, je premotila konjarja, da ga je začel pokušat in seveda tudi konjev ni prikršjal. Omamljeni so bili konji in konjar.

Začeli so noreti, voz se je prevrnil, sod pa po bregu dol. Drevo je sod razpolovilo in konji so prišli domov s polomljenim vozom. Ker je bilo že po sončnem zahodu, so Maksa obdoližili, da daje konjem te kosti. En kmet je bil strašen skopuh, slabo je odmerjal koruzo za konje, zahteval pa veliko dela. Konjar je moral sam krasti zrnje, da je obdržal lepe in močne konje. Kmet je dobil na uho, da konjar to počne. Da bi se prepričal, ali to drži, je hodil po večerih z roko tipat po jaslih. To pa konjarju ni ugajalo in nastavljal mu je ovčjo glavo v jasli. Ko je tako vleklo roko po jaslih, otipa kost, je takoj zasumil, da je otroška glavica. V strašnem strahu in naglici je poklical konjarja in mu rekel: »Dragi moj fant, prosim te pri sveti veri, nesi to, kar imajo konji v jaslih takoj nazaj na pokopališče, rajši ti dam več zrnja«. Konje je bilo treba vsak mesec na novo podkovati. Bil je kovač, ki je imel po dva vajenca in pomočnika. Ker pač po določenem času mora vsak vajenec tudi sam začeti

ti razna dela — tudi s podkovanjem, pride mojster in reče vajencu, da bo on podkoval konja. Fant se loti dela, zabije vseh 6 žebeljev, med tem zakliče mojster: »No, fant, kako gre?« Vajenc: »Gospod majster, vsi so šli dobro, samo eden je ven pogledal«. »Mojster prilepi vajencu eno, da ga je neslo v drugi kot kovačnice. «Včasih so mojstri zelo radi delili zausnice. Kot sem že omenil, so konjarji vozili po zelo slabih kolovozih les, da se je govorilo, da naj najprej pokoplje konje v to jamo, da bo potem lahko čez peljal. Zato ni bilo nič čudno, da so marsikje šli konji z vozom vred v grapo. Bili so tudi konjarji, ki zjutraj niso mogli pravi čas vstati in so imeli seveda tudi slabe in mršave konje. O takih mršavih konjih je celo pesem, ki se glasi:

Tako spravljajo bosanski konji les, Smrekovec 1986, foto: A. KLEMENŠEK

Biserna zakonca iz Razbora

Dne 28. 2. 1987 sta v Velenju praznovala 60 letnico skupnega življenja ali biserno poroko dva Razborčana: Martin in Marija SLIVNIK, ki živita sedaj v Pesjem pri Velenju pri hčerki in zetu. Šestdeset let je dolga doba, za marsikoga je to skoraj celo življenje. Če pa kdo doživi in si učka 60 let skupnega življenja z zvestim in dragim življenjskim tovarišem, je pa to še toliko lepše in pomembnejše.

Ta lepi in srečni dogodek sta doživela tudi

OB DVAJSETI OBLETNICI

Mladina rada odhiti ob koncu tedna nekam proč, kjer se razživi in sprosti.

V mladem človeku je veliko moči, razigranosti in neugnane težnje dati duška svoji mladosti in sreči, tisti neizmerni lepoti mladih let.

Ob koncu tedna, po težavnem delu v gozdu se je Štajmarjev Pepi odpravil na ono stran domače vasice, na veselico. Mogoče v Šentanel, pač tja nekam, kjer se jih zbere več, kjer je muzika, ples in dobra volja, kjer se zapoje, zavriska, kjer je večer lep, vigradno — mladostno lep.

Gledala sem zeleneče macesne po bližnjih gozdovih nad našo domačijo. Tu gori okrog in še kjer je Pepi opravljal svojo gozdno delo. Že kot fantič je pomagal očetu pri sečnji. Potem pa prometna nesreča in groza negotovosti in strahu.

Zadržanega diha je prisluhnila soseska, njegovi nadrejeni in znanci novici, ki je boleče šinila med nas. Grozne so bile neprespane noči njegovih domačih, ki so upali, da bo njegova mladost zmagala. Vsake luči se človek ustraši, vsak obisk te do kraja zmede in kdo ve, kolikokrat si rečeš: »Saj bo zdržal, saj mora zdržati, saj se bo spet vrnil. Ozdravel bo, preživel bo!«

Strah za Pepijevo življenje je ohromil delo na njivah njegovega doma. Tu na Kotu še ni zelenelo po ledinah. Oračev pa je bilo zunaj že kar nekaj.

A, česar smo se najbolj bali, je prišlo.

Mama Francka in oče Pepij sta bila tam doli nekje na njivi, kjer rase ribez. Mlajši sin Marjan je hitel k njima dol od Ravnjakovih oreh. Vsak dan je šel k Pepiju v slovenjegraško bolnico. Marjanu so solze kar same tekale. Zdaj bo jima prinesel najtežji udarec. Moral jima bo povedati. Ni bilo treba povedati, mama je opazila sama: »Pepija ni več, Marjan, Jože... Ni mamo ga več!« Gozdarji so mu oskrbeli častno stražo iz vrst gozdarjev, delavcev in lovcev. Venci so zakrili stene Štajnarjeve prostorne sobe. Na odru pa je počivalo enaindvajsetletno ugaslo življenje. Na Kogovskem travniku so se gozdarji od Pepija posebno lepo poslovili. Porezali so mlado zeleno smreko čez cesto, jo razrezali pred ovenčanim mrljskim vozom in spet napravili prosto pot mlademu porezanemu drevesu — Pepiju na njegovo zadnjo pot.

Minila bo zima. Že dvajset jih je preteklo. Spet bodo zelenele ledine in trate. Kot svatje bodo stali macesni po lesovih med smrekami. Neusmiljeno hiti čas naprej. Tudi vrste Pepijevih sodelavcev se že redčijo. Nastanejo vrzeli. Težke bolezni izpijejo moči, da omagajo mnogo prezgodaj, ko bi jih svojci še tako potrebovali. V nederjih Uršlje gore počivajo njeni domačini. Sonce pogreje in veter poboža prezgodnje gomile.

Mici KOTNIK

Martin in Marija SLIVNIK, z njima pa tudi mi, njihovi sorodniki, sosede in prijatelji, ko smo se zbrali na pustno soboto na Glušičevem domu, kjer sedaj stanujeta, da smo jima čestitali in se potem z njima veselili v gostoljubni Kottinkovi gostilni v Gaberkah še pozno v noč.

Naš slavljenec Martin se je rodil pred 84 leti v Spodnjem Razboru na lepi Končevi domačiji, biserna nevesta pa pred 79 leti v Zg. Razboru v delavsko-najemniški družini Rebernik ali po domače pri Kristavčniku. Pravijo, da ljubezen ne pozna meja, ne razdalje in stanovskih razlik in tako je bilo tudi z našima bisernima zakoncema. Kmalu sta se spoznala in se dogovorila za skupno življenje ter se potem pred 60 leti ali točneje 16. februarja leta 1927 poročila v razborški cerkvi.

Življenje zanju v tistih težkih časih ni bilo lahko. Pridno sta delala, vzgajala in skrbela za hčerko edinko, ki se jima je rodila v zakonu. Tudi vojna in povojno obdobje jima ni prizanašalo. Toda bila sta zmeraj pridna in poštena ter zavedna Slovenca, da so ju vsi sosede in prijatelji spoštovali in imeli radi.

Oba sta še čila ter vedno vesela in sta se na svatbi še veselo zavrtela ob veseli glasbi z nami.

Vsi sorodniki, prijatelji in sosede jima želimo še mnogo zdravja in veliko srečnih skup-

nih let. Želimo, da bi za biseri doživela in dosegla še diamante, to je 65 let skupnega življenja.

Sorodniki in prijatelji

R. R.

Biserna poroka Martina in Marije SLIVNIK — foto: Rudi REBERNIK

Zlatoporočenca Marija in Jože Ladinik

Marija in Jože Ladinik iz Mežice, Plat št. 11, sta v svoji domači hiši dne 12. 10. 1986 v krogu svojih otrok, vnukov in prijateljev praznovala zlato poroko. Marija, rojena 1917 in Jože, rojen 1912 leta, oba iz Plata, sta na skupni poti 50. let zakonske zveze doživela najsrečnejši trenutek v svojem življenju. Marija in Jože imata v zakonu sina in dve hčerki. Jože se je že od mladih nog posvečal kmetiji, kjer sta potem skupaj z ženo Marijo kljub mnogim težavam in vojni nudila svojim otrokom topel in varen dom. Mož in oče Jože se je takoj po okupaciji priključil NOB. Na kmetiji je ostala sama Marija z otroki, a ni klonila.

Po končani vojni se je Jože srečno vrnil domov. Z ženo Marijo sta trdo prijala za delo in s skupnimi močmi obnovila kmetijo. Leta so jima hitro minevala. Vzdrževala sta kmetijo in jo posodabljala. Na kmetiji še danes skupaj s sinom in njegovo družino uspešno gospodarita, zaradi česar jima gre vsa zahvala. Po tolikih letih življenja sta še vedno vedra in polna poguma. Mi pa jima želimo, da bi bila zdrava in še mnogo let med nami ter jima čestitamo k njunemu jubileju.

Zlatoporočenca Ladinik, sorodniki

SOŠOLKI VIDI!

Spoznala sem jo, ko smo po četrtem leškem razredu začeli obiskovati šolo na Prevaljah. Na prostornem šolskem dvorišču me je pritegnila njena ljubkost. Z nekim dekletom je plesala. Imeli sta v zapetju prekrizane roke in tako držeč sta se vrteli naokoli. Otroški telesci sta vlekli vsaka na svojo stran. Ja, tak ples v šolskem odmoru sprosti otroka. Vidika je bila kot metuljček; lahka ob plesu kot peresce. Bila je drobne, čedne postave in z bogato mero zgovornosti. Rada se spominjam hruščanja drobnega peska zadaj za prevaljsko staro šolo, ko sva si tudi midve podali roke, da je letelo naokoli. Njeni lahkotni gibi ob plesu so bili tako prijetni zame. Skupaj sva obiskovali isti razred. Na dvorišču pa nas je spet in spet pogrelo blago jesensko sonce.

Pa je prišla vojna. Z vojno pa so se razšle poti sošolcev. Nekateri so šoli že odrasli. Drugi so se vključili v nadaljnji študij. Nekaj nas pa so priklenili nase travniki, njive in hlevi. Ob delu na domu človek izgubi stike z odraščajočimi sošolci. Vidika je bila že mamica, ko se je zaposlila na gozdni upravi. Tam se je priljubila gozdarjem in kmetom. Nekoč pa najdem v VIHARNIKU zapisano slovo gozdarju Feliks. Dodana je bila tudi fotografija: obraz enega najbolj »vrešnega foršnarja«, muzikanta in iskrenega človeka. Ob fotografiji pa je med drugim bilo zapisano: »Še je bil potegnil harmoniko, a ta je le otožno zastokala.« Vida mu je zapisala v slovo, da ga je še v boleznih obiskala. Oslabljen od težke bolezni jo je še hotel razveseliti s harmoniko, a ni več imel toliko moči. Le otožno je zastokala, je bilo zapisano. In tako je Vida nabirala in povezovala v šopek nagelje zdaj za tega, zdaj za onega, ki so odhajali za vedno, bodi si iz vrst delavcev ali iz vrst kmetov, zdaj zadržnikov ali privatnikov.

Njeni šopki dehtečih nageljev, ki nikoli ne ovenejo in niso odvrženi iz rok ljudi, so bili povezani iz skrbno izbranih lepih besed, ki čuteče sežejo v globino. Dolga leta je Viharnik prinašal njene šopke besed. Globino Vidinih čustev so razkrivale vrstice.

Spominjam se v letu 1964, ko ji je zbolela mama. Naneslo je, da sva se srečali nekje ob cerkvi pred bolnico v Slovenj Gradcu. Povabila me je v cerkev. Obe sva imeli mami težko bolni. Vida je pokleknila v cerkvi in tiho in goreče sklenila roke v šepetačo prošnjo. Sama pa sem bila razdvojena od strahu za mamo in ni mi bilo mogoče se zbrati v molitev. Begala me je misel, da bom našla mamo že v mrtvašnici.

Vida bi še in še morala pokramljati s svojo mamico. Njena mamica je ostala in potrebovala nežnih besed svoje hčerke, danes še bolj, kod kdaj koli poprej.

Nepregledna vrsta njih, ki so njene članke brali, se je zgrnila na steze pokopališča Barbare, da so pospremili na zadnjo pot Vido.

Za vedno se je umirila roka, ki je na liste nanašala bogastvo njene notranjosti.

Ostajajo pa še shranjeni njeni članki, ki bodo še rodovom za nami razkrivali lepoto Vidinega srca.

Mici KOTNIK

ZAHVALA

Ob boleči in hudi izgubi naše drage žene, mame in stare mame ter prababice

ANTONIJE PLEVNIK

iz Doliča

se vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli besedo sožalja, najlepše zahvaljujemo. Hvala dr. Stanetu Stoporku, dr. Tilki Prevolnik, zdravniškemu in strežnemu osebju internega oddelka slovenjegraške bolnišnice za lajšanje bolečin v zadnjih trenutkih. Prav lepa hvala sodelavcem Tovarne meril Slovenj Gradec, družinam Hribernik, Hinku Zdovcu in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih. Iskrena hvala govniku za izrečene besede pred odprtim grobom, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku Tonetu Šteklju za pogrebni obred.

Beseda hvala je skromna, a vendar iz srca!

Vsi njeni

ANTONIJA PLEVNIK,

Ozko dolino Doliča, stisnjeno med obronki Paškega Kozjaka in Pohorja, je pretresla žalostna novica, da je umrla njena krajanka Antonija Plevnik. Pokojna se je rodila 20. maja 1912. leta na strmi Taščevi kmetiji na Kozjaku, kjer je že kot mlada okusila vse tegobe takratnega življenja. Ni ji bilo dano, da bi lahko uživala brezskrbna otroška leta. Vse skozi je garala in delala. Bila je pridna in ljubila je svoj rojstni svet in zemljo pod obronki Paškega Kozjaka. Ko se je pokojna Antonija Plevnik leta 1938 poročila s Sedovskim Nantnom, so se za njo začeli zo-

pet težki in hudi časi. Da sta si lahko z možem uredila lepo zakonsko ognjišče, sta se morala marsičemu odpovedati. V zakonu se jima je rodilo pet otrok, vse pa sta vzgajala lepo in pošteno. Ker zemlja okrog Nantnove kmetije, ki sta jo imela, ni dajala veliko, je morala pokojna Antonija iskati še dodatni zaslužek: hodila je v »tavrhu«, njen mož Nantl pa je s konji prevažal les, da je bil doma kos kruha debelejši.

Kako je bila pokojna Antonija Plevnik delovna, vemo le tisti, ki smo jo poznali. Ljubila je zemljo, katero je še kako pridno obdelovala. Čeprav je že nekaj let bolela, je spričo svoje boleznile še s težavo opravljala gospodinjstva dela. In bolezni je bila močnejša kot pa njeno zgarano telo. Morala je umreti. Od nje smo se poslovili na šmarškem pokopališču, kamor smo jo položili v grob ob njenem sinu Karliju, ki je umrl pred dvema letoma.

Naj ji bo lahka slovenska zemlja! F. JURAC.

MARIJA KUSTER,

Vsem, ki smo jo poznali, nam je ob novici, da je prenehalo biti dobro srce Erjavčeve mame, babice, prababice, tete, srca napolnila globoka žalost.

Pokojni Mariji je zibel stekla leta 1905 na Žižpretovev domu v ostriški fari. Že v otroških letih je čutila breme prve svetovne vojne, ker so bili očetje na frontah, matere pa same z otroki doma in so si pomagale, kot so vedele in znale. Trdo življenje jo je prekalilo, da je pogumno znala premagovati vse težave, ki jih prinese življenje.

Ker je zgodaj izgubila svojo mater, je kot najstarejša nadomeščala gospodinjstvo in mater mlajšim bratcem in sestricam, dokler je ni mladi Lonhterjev sin Ivan popeljal na svoj dom. Tam je v zibel položila osem fantov in štiri dekleta. Najstarejšega je vzela vojna, trije pa so umrli v otroštvu. Skrbela je tudi za druge otroke, ki so odraščali pod njeno streho.

Med vojno so v njen dom radi zahajali tudi partizani, kjer jim je gostoljubno postregla in jim prala in šivala, za kar je njeno številno družino okupator postavil pred zid in štete so bile le še minute, a sreča jim je stala na strani in življenje je moglo teči dalje. Svoj dragi dom je prepustila nasledniku pred tridesetimi leti in s preostalo družino na Podlipju ustvarila novi dom. Tu sta z možem še naprej gospodarila, dokler niso dorašli mlajši otroci, potem pa sta prepustila posestvo hčerki in zetu. V novem kraju, kjer sta se dobro zviževala in razumela s sosedi, sta z možem Ivanom dočkala tudi svoj zlati jubilej skupnega življenja in še pet let čez. Še naprej je gospodinjila in varvala vnučke, dokler ji niso opešale moči.

Vse življenje jo je spremljala dobra volja in pesem, ki je odmevala. Njen lepi srebrni glas se je slišal, kjerkoli se je pelo, na ohceti, gavadah ali ob drugih priložnostih. Pa njeno veselje do cvetja in še bi lahko naštevati. Bila je svetel vzgled mlajšim generacijam, za vedno je zamrl njen nasmehek, njene tople besede.

Hvala za vse, kar ste do brega storili!

Naj vam bo lahka zemlja ob Dravci!

nečak Ludvik in vsi njeni

Vsi moji otroci imajo tako lepe, bele hiše

Obiskal sem starko v domu za ostarele v Črnečah. Sedela je na klopci v parku. Naslanjala se je na palico, ki je bila že bogve kdaj urezana. Ruta ji je zlezla na čelo. Ob sebi je imela družinski album. Dolgo sem strmел v prijazni obraz starke in razmišljal, koliko gorja in bolesti je moralo pretrpeti to ubogo srce osamljene matere. Številne gube na razoranem obrazu so kazale, da je bilo malo sončnih dni v njenem življenju. Da te prijazne mamice ne bi zbegal, sem se ji počasi bližal. Pesek na stezi je zaškripal, dvignila je sivo glavo, se mi nasmehnila že kot staremu znancu. »O, vi ste. Zelo sem vesela, da ste se držali dogovora. Čakam vas že več kot uro. Sicer sem pa rada sama s svojimi spomini. Veste, kadar tako razmišljam, kaj vse je že šlo preko mojega življenja, sem skoraj ponosna, da sem med tistimi slovenskimi materami, ki so nositeljice našega rodu! Vendar vsaka mati mora enkrat dogoreti, njena svečka življenja pač ugaša na različne načine. Ene gorijo zelo dolgo, druge ugasnejo že pri porodu otroka, tretje pa kljubujejo viharjem vojne, kot sem doživela sama in nočejo, nočejo iz tega sveta.« »No mamica, ne govorite tako! Saj niste nikomur napoti?« »Res, tukaj v Črnečah nisem. Lepo ravnajo z menoj. Tako so prijazni, dobri ali vendar nekaj pogrešam. Pogrešam klice moje krvi, ki me ne pozna več, ki me je v ta dom prodala.

Sedaj pa me, dragi prijatelj lepo poslušajte in vzemite beležko. Kar se bo vam zdelo vredno zapisa, pa le zapišite. Samo, lepo prosim, ne imenujte me, ker bi moji gosposki otroci bili jezni na svojo mamo, ki je tako sama, ki je v dom izplačana, da čaka časa, ko bo klas dozorel in klonil proti zemlji. Moj pokojni mož je delal na železnici, kot progovni preglednik. Njegova pot oz. del proge je bila od Prevalj, Raven, Dravograda do Trbojn. Zgodaj je vstajal, čez rame je imel obešen velik ključ, v roki je nosil karbidovko, ki je imela na eni strani rdečo šipo, to pa zato, da je vlak opozarjal, če je bilo na progi kaj narobe. Lahko rečem, da je moj mož to delal z veliko ljubeznijo. Večkrat mi je pravil: »Veš, žena, je pa le od mene veliko odvisno, da ne pride do nesreče!« In, hvala bogu, nikoli ni prišlo! Spominjam se celo, da je nekoč prejel priznanje za vestno delo. To priznanje je dal v okvir in je moralo viseti na častnem mestu, da so ljudje, ki so prišli k nam, videli, da je oseba, ki se zaveda odgovornosti svojega poklica. Mož mi je umrl pred leti, ostala sem sama s tremi otroci, ki so se pa že vsi šolali. Stanovali smo v progovni hišici, kakršne še danes lahko vidiš, če se pelješ proti Mariboru. Kakor koklje stojijo ob progi. Zraven je pa še postavljen mali hlev, da so lahko delavci, železničarji redili kravico in prašička. Tudi midva z možem sva pridno delala. Jaz večinoma na kmetih, saj sem bila hčerka malega kmeta. Nama so se rodili trije otroci: sin in dve hčerki. Spominjam se, kako je bilo lepo, ko smo bili še vsi doma. Sin je po končani šoli pomagal možu kositi, hčerki sta pa obračali seno in grabili. O, kako smo si prepevali, posebno najstarejša je imela lep srebrni glas. Ne veste, kako je mati srečna, ko otroci rečejo: »Mama, lačen sem!« Kako sem bila takrat srečna! Kljub temu da je bilo zelo težko življenje v stari Jugoslaviji. Nihče te ni vprašal, kako živiš, samo da so kapitalisti imeli vsega dovolj, revež pa, če si moral poginiti kraj ceste, se nihče zate ni pobrigal. Midva z možem sva gledala, da najini otroci niso bili lačni, čeravno sva sama velikokrat bila.

Po razpadu stare Jugoslavije je postalo za mojega moža vroče, ker je bil že prej simpatizer delavskega razreda. Nemci so ga stalno opazovali, čeravno je opravljal isto delo, kot prej. Vendar njegove misli so bile drugačne. Nekega večera mi je dejal, da

naj mu pripravim nahrbtnik. Šel je, saj bi lahko že zvečer na vrata potrkal gestapo in bi bilo prepozno. Vdala sem se v usodo, kaj sem hotela. Ko je imel vse nared, je podal vsakemu roko, ga poljubil. Spremljala sem ga do vežnih vrat. Vroče me je poljubil in rekel: »Dragica, pazi se!« Pes Sultan se je zaganjal k njemu, kakor da bi želel utrgati verigo. Tudi od njega se je poslovil. Ne bom pozabila, kako je cvilil pes, lajal za njim, kot da bi slutil nekaj strašnega, kar je slutilo tudi moje srce. Vedela sem, da je bil njegov stisk roke poslednji, da je bilo kratko najino slovo! Mogoče se spominjate, kako je bilo s svojci tistih, katerih sinovi ali možje so šli v hosto. Po domovih so bile vsak dan preiskave, nasilstva. Gledali so name kot na garjavo ovco. Nihče me ni maral, le redki so mi kaj dali. In s trpljenjem sem dočakala dan osvoboditve.

Ko so se partizani z nageljni v gumbnicah prepevajoč vračali iz gozdov, sem čakala mojega moža — partizana. Slutnje so se vse uresničile. Padel je nekje na Dolenjskem, in ne vem, kje je njegov grob. Pokopan je bil z ostalimi borci.

Ko so se moji otroci v osvoboditvi vsi dokončno izšolali, so odšli vsi od mene. Prosila sem jih, posebno najmlajšega, naj ostane pri meni, pa moje prošnje niso nič zalegle. Hrepenel je po mestu. Doštudiral je za inženirja gradbeništva. Ena hčerka se je izšolala za učiteljico, druga je pa postala zdravnica. Vsi so mi govorili, naj počakam, da si postavijo nove hiše, potem me vzamejo k sebi, dotlej še naj vztrajam sama. Saj veste, mati sem. Verjela sem jim, da bo tako. Leta so minevala, delala sem, kolikor sem mogla, kmetje so mi pomagali, mi dali kaj drv, da v zimi nisem zmrzovala. Pisala sem otrokom, naj me pridejo pogledat, kako živim, kako rada bi jih srečala. Vsi trije so se poročili, ne da bi bila vsaj na poroki enega otroka. Vem samo to, da so poročili sinova in hčerko visokih dostojanstvenikov in jih je bilo sram, če bi njihova mati v dolgi, kmečki obleki, ki smrdi po hlevu, zemlji, bila prisotna med to gospodo. Ko so bili majhni, nebolgliji se me niso sramovali. Debela solza bolečine se ji je utrla iz oči in zdrsnila kot zvezda, ki zatone po uvelem licu. »Prišli so pa ob času, ko je zorela češnja. Takrat so se pripeljali z velikimi vozili. Žene niso rade stopale v zakajeno čumnato, saj je bil duh po sajah neprijeten za mestno gospodo. Pa nič zato. Bila sem tako srečna, ko je bila češnja polna vnučkov. Kamor sem pogledala, povsod so izza vej strmele kuštrave glave in me klicale: »Bica, bica, kako imaš dobre češnje!« Spominjam se, da je želel otrok sina ostati čez nedeljo pri meni, ker so se njegovi odpravljali v Celovec. Pa ni smel. Snaha je rekla, da se v tej črnini še niti umiti ne more. Starka nima kopalnice, kaj šele ostalo. Tako me je zabolelo pri srcu, ker nisem bila vredna imena stara mama, temveč starka! Jokal je otrok, ko je moral na silo z njimi. Češnje so pozobali. Kar jih je še ostalo, so odnesli s seboj. Hčerki in sin so mi prinesli nekaj oblek in rut; nihče pa ni pomislil, da sem bila brez denarja, da si nisem mogla kupiti premoga, kaj šele ostalo. Pa veste, materinsko srce vse prenese, tudi to sem. Karala sem otroke, zakaj se me ne spomnijo vsaj ob praznikih, pa je bil izgovor, da je toliko dela v pisarni: načrti, toliko domačih nalog za popravilo; toliko pacientov je treba vsak dan pregledati, da ne utegnejo. Ni pa znala reči moja hčerka — zdravnica: »Mama, kaj pa tvoje zdravje? Ti kaj manjka? Si zdrava?« O, teh besed pa nisem slišala iz ust nobenega mojih otrok. Odšli so. Ostala je praznina in moje srce je jokalo za otroci!

Nekoč sem jih prosila, da bi rada enkrat videla njihove hiše! Kako bi rada vsaj enkrat pogledala skozi ta velika okna belih hiš na mestne ulice, ko po njih stopa množica ljudi, vmes pa vozila. Kako bi rada iz teh njihovih belih domov gledala svet, ki je verjetno čisto drugačen kot iz moje hiše. Zdi se mi, da jim je bilo zelo nerodno. Sin se je izgovarjal, da prejema stranke zaradi načrtov, hčerka pravi, da rabi mir za popravilo šolskih nalog, mož pa je rad sam pred televizorjem. Hčerka, zdravnica, pa je dejala, da je zelo malo doma, da ima mož kosilo v menzah, otroci pa v šolah. Le ob sobotah in nedeljah kuhajo doma, ko so vsi skupaj. Torej ne gre jim tako rožnato. Le brez skrbi otroci so mi, ne bom vas motila! Poglejte to zibiko, v kateri ste se zibali, pogledajte to hišo, kjer je potekala vaša srečna mladost. Vem, veliko sem vas naučila, le trdo vas nisem znala vzgajati, zato se mi danes maščuje. Preveč sem vas ljubila! Odšli so ti moji otroci — gospodje nazaj v svoja lepa stanovanja. Prišli pa so iznenada nekega februar-

skega dne, pojavili so se, kot da bi padli z neba. Bili so nekam zadržani. Usedli so se v kuhinji na stole, se ozirali že po črni izbi in najstarejši je rekel: »Dovoli, mama, da razložim naš obisk. Stara si že in vsi smo daleč od tebe, s teboj je vsak dan težje. Sklenili smo, da boš šla v dom za ostarele v Črneče!« Vztrepetala sem, izdabila v solzah: »Torej ste me prodali? Ali ne smem v tej koči, kjer ste vsi zagledali luč sveta, tudi umreti, saj dolgo tako ne bom. Pa se vam tako mudi?« »Ne, mama, ne mislimo na smrt. Želimo ti le, da ne bi zmrzovala v tej dimnici!« »A, tako! Torej je vaša rojstna hiša dimnica. Ali nimate nič vesti? Pa ste

vs tako učeni, ne poznate pa zapovedi, da je treba spoštovati starše, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji!

Vidite, taka je moja izpoved. Sedaj sem tukaj med mnogimi ljudmi, a tako sama! Hišica ob progi je že zdavnaj odstranjena. Tam je sedaj zravnana zemlja. Mož je nekje daleč v skupnem grobišču junakov, a jaz pa tukaj čakam, da mi bo zapel mrliški zvon in naznanil ljudem, da je umrlo srce matere, ki ni smela niti enkrat videti tiste lepe bele hiše svojih otrok.«

Viktor LEVOVNIK

KOŠČEK POLETJA

Pride trenutek, ko se nekaj zgodi. Lahko je to samo odhod od doma, nekam daleč, nekam v neznano. Nekam, kjer pozabiš na vse. Veliko lepega sem videla, veliko novega doživela. Spoznavala sem ljudi, takšne in drugačne, a vedno nove. Mogoče jih bom kmalu pozabila, ali pa si bom zapomnila poteze njihovih obrazov, mogoče celo njihova imena. Mogoče pa si bom zapomnila človeka, vsega. V trenutku, ko sem sama, se spomnim dogodka. Videti je tako nepomemben, pa vendar mi pomeni veliko, zelo veliko. Sama sem sedela na zapuščenem pomolu. Največja bolečina samote je prav v tem, da je nimaš s kom deliti. Ozrla sem se okoli. Mrak je počasi blede in se redčil v motno sivino prebujajočega jutra. Vse je še spalo, v rahlem snu, tik pred prebujenjem, ki so ga oznanjale redke, v mrčnosti zrak strmeče, lučke in osamljeni ljudje, izgubljeni na praznih ulicah. Zarja je počasi barvala temno nebo z vedno svetlejšo barvo. Nehote me je prešinila misel, da nebo trepeče v neki čudni bolečini... Vedno svetleje, dokler sinja barva poletnega jutra ni vzdramila obzorja! Zamaknjena nad lepoto, ki se je ponujala očem, sem počasi pozabljala nase. Duša je tonila v čudni mehki prebujajočega jutra, ki je nosilo s seboj sveži vonj morja in nekega nedoločljivega hrepenenja, ki je budilo najlepše in najgloblje občutke v meni. S koraki sem drobila trenutke. Moj korak je bil težak zaradi ujetosti, le misel se je dramila, prehitevala, sanjala... Spomin na lep večer, ko si z nekom, ki ga komaj poznaš, a vendar čutiš do njega nekaj. Nekaj nedoločljivega in lepega, morda celo ljubezen!

Sedaj vem. Največja je ljubezen takrat, ko izgublja. Šele ko se ti začneja odmikati, dobijo stvari svoj pravi pomen, svojo pravo vrednost, šele ko se jih dotakneš s hrepenenjem in jih obarvaš s sanjami, jih lahko sprejmeš s srcem.

Ko sem odhajala, mi je bilo, kot da sem pustila košček poletja. Košček poletja, ki ga nikoli ne pozabiš.

Marjana

Smreka na nekdanjem pašniku v Hudem kotu — Foto: M. Čarf

Spoštovani!

Ne morem mimo tega, da se ne bi oglasila v vaše glasilo, saj ga redno prejemam po pošti, čeravno sem že upokojena. Preberem ga po dolgem in po čez, vedno najdem veliko zanimivega in sem vam hvaležna za vaš aktiven trud.

Zelo rada bi preko vašega glasila Viharnika zopet pohvalila TOZD Tovarno pahištva Pameče in jo dala za vzor vsem drugim delovnim organizacijam, saj sem prepričana, da še veliko žena čaka na kakšno vabilo iz delovne organizacije, kjer je bila dolga leta zaposlena.

Tovarna pahištva Pameče že vrsto let vabi na razna srečanja tudi svoje upokojence, bodisi na letne konference gasilskega društva, ogleda tovarne ali ob dnevu žena. Tako smo tudi upokojenci seznanjeni z njihovim delom.

Upokojene žene smo tudi letos bile deležne vse njihove pozornosti. Skupaj z aktivnimi ženami so nam pripravili pester program, pogostitev, prejele pa smo tudi darilni bon.

Vem, da v pretežni meri v vseh samoupravnih organih delajo tudi mladi in prav vsem smo hvaležni, da dobro gospodarijo z mladim direktorjem na čelu, prav tako pa smo tudi veseli, da ne pozabijo na nas — upokojence, kar pa se rado zgodi v marsikateri drugi delovni organizaciji.

TOZD Tovarna pahištva Pameče želim v imenu vseh njihovih upokojenih žena še naprej uspešno delo in se jim zahvaljujem za njihov trud in pozornost.

ABERŠEK Franja

foto: Franc OCEPEK

Prijetno smo praznovali!

Petek, 6. marca je bil za ta čas kar malo prehladen. Delovni dan je bil enak drugim. Nekatere smo končavale svoj delavnik, druge so prihajale na delo, ta dan malo prej.

Ob 13. uri smo bile povabljene na proslavo dneva žena.

Naši vrli mladinci so del delovne hale spremenili v majhen kulturnozabavni prostor. Zelo lep program so nam najprej predstavili naši najmlajši iz otroškega vrtca Pod gonjmi, s Prevalj, s spremno besedo njihove tovarišice Mojce. Nato so učenci iz osnovne šole Franja Goloba s Prevalj recitali, njihova folklorna skupina pa je plesala, da je bilo veselje.

Uspejo jim je, da smo ob prijetnem programu pozabile na skrbi. Toplo nam je bilo pri srcu, še dolgo po tem, ko je zvonec glas harmonike zamenjal ropot strojev.

Emilija Senekovič

Panonski svišč avgusta 1954, Pohorje —
foto: Čarf

Zanimanje za nakup traktorjev je med mladimi čedalje večje. Posnetek pred prodajalno kmetijske tehnika v Slovenj Gradcu